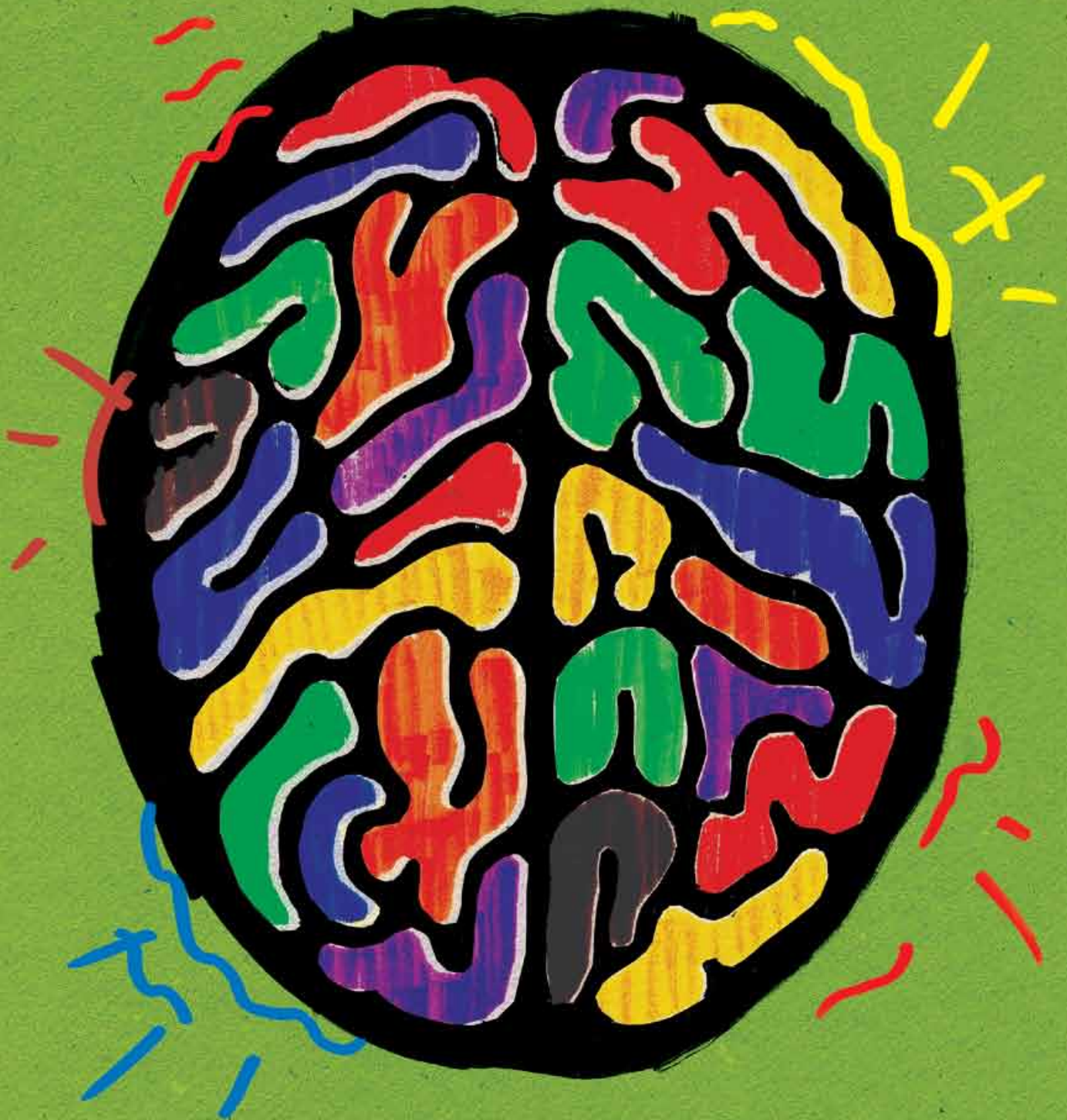

gazeta
uniwersytecka UŚ

ISSN 1505-6317 | wydanie specjalne 2011 / 2012

UNIWERSYTET
OTWARTY I NOWOCZESNY

Uniwersytet nowoczesny i innowacyjny

Uniwersytet Śląski to największa w Regionie uczelnia publiczna. Tworzy ją 12 wydziałów i ogólnouczelniane jednostki dydaktyczne, które mieszczą się w Katowicach, Chorzowie, Cieszynie, Sosnowcu i Rybniku. Kształcą się w nich prawie 40 tysięcy studentów, doktorantów i słuchaczy na 165 programach nauczania. Wykłada tutaj ponad 2 tysiące pracowników naukowo-dydaktycznych. W roku akademickim 2011/2012 studenci rozpoczną naukę na nowych kierunkach, takich jak: fizyka techniczna, mechatronika, technologia chemiczna oraz na kierunku zamawianym – inżynieria materiałowa. Dążymy do tego, aby kształcenie uniwersyteckie współgrało z oczekiwaniami pracodawców i potrzebami rynku pracy.

Uniwersytet Śląski stale aktualizuje i poszerza ofertę edukacyjną, wprowadza kursy kształcenia ustawicznego – dynamicznie odpowiadając na potrzeby nowoczesnej gospodarki. Stawiamy na intensyfikację współpracy z biznesem. Dlatego uruchomiliśmy unikatowe w skali kraju studia w zakresie produkcji rozrywki interaktywnej (SPRINT). Jest to wspólna inicjatywa kilku wydziałów Uniwersytetu Śląskiego, działających we współpracy z firmami branży gier komputerowych, w celu wzbogacenia oferty dydaktycznej uczelni o specjalności poszukiwane na rynku pracy. Cztery specjalności studiów, działające pod wspólną nazwą projektu SPRINT, kształcić będą informatyków (SPRINT-CODE), grafików i animatorów (SPRINT-ART), twórców narracji (SPRINT-WRITE) i menadżerów zarządzających procesem produkcji gier (SPRINT-MANAGE). To tylko niektóre z zamierzeń i planów na najbliższy okres. Przed nami czas wyjątkowej pracy, a wspólny wysiłek zaowocuje kolejnymi sukcesami. Nie jesteśmy najstarszą uczelnią w Polsce, nie jesteśmy także największą, ale na pewno możemy stać się najnowocześniejszą i to jest nasz kierunek działań!

W nadchodzącym czasie zostanie sfinalizowanych wiele inwestycji, które służyć będą środowisku akademickiemu, miastu i Regionowi. Wkrótce do użytku zostaną oddane: Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka – unikatowe przedsięwzięcie Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach – oraz Śląskie Międzyuczelniane Centrum Edukacji i Badań

Interdyscyplinarnych w Chorzowie. Niebawem rozpoczną się również prace nad budową nowej siedziby Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego.

Liderem jest ten, kto widzi więcej niż inni, patrzy dalej niż inni i kto dostrzega rzeczy, zanim zobaczą je inni – pisał autor książki *The Lost Art of Disciple Making* Leroy Eims. Uniwersytet Śląski jest predysponowany do roli lidera, ciągle dąży bowiem do tego, by być najlepszym w wielu dziedzinach, budując kapitał wiedzy i inspirując do jej użytkowania, ucząc i prowadząc badania w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych, humanistycznych oraz rozwijających wrażliwość i kompetencje artystyczne. Potwierdzeniem skuteczności tych działań jest ostatni Ranking Szkół Wyższych, przygotowany przez Fundację Edukacyjną Perspektywy i „Rzeczpospolitą”. Na tle wszystkich uczelni, także technicznych, ekonomicznych i medycznych, Uniwersytet Śląski rozwija się najdynamiczniej – awansuje każdego roku o kolejne miejsca. Nie tak dawno, bo w 2009 roku, zajmowaliśmy 26. miejsce – dziś jesteśmy o 10 miejsc wyżej, w pierwszej szesnastce. Pod względem kształcenia na kierunkach humanistycznych, klasycznych dla uczelni typu uniwersyteckiego, osiągnęliśmy wysokie 5. miejsce. W rankingu uniwersytetów mamy natomiast dobrą 7. lokatę w całej grupie uniwersytetów zbliżonych wielkością i wiekiem. Innowacyjność okazała się naszą najmocniejszą stroną – miejsce w przodującej trójce spośród wszystkich uniwersytetów jest naszym wspólnym ogromnym sukcesem!

W roku akademickim 2011/2012 będziemy nadal stawiać na innowacyjność, jakość, nowoczesność w różnej postaci, na nowe technologie informacyjne, internet, multimedialność, e-learning, telewizję internetową – UŚ TV, nie zapominając przy tym o najważniejszym dla Uniwersytetu – relacji Mistrz-Uczeń. Chcemy być *Open* i *Global University*, docierać za pomocą najnowszych kanałów komunikacji do

kandydatów i studentów w Polsce i zagranicą, do mieszkańców naszego Regionu, z otwartością na Europę i cały świat. Już teraz jesteśmy obecni na portalach społecznościowych: Facebooku, Twitterze, Blipe i – jako pierwsza polska uczelnia – także na kanale YouTube Edu, który oferuje materiały dydaktyczne i kursy *on-line* wielu uczelni, w tym tak prestiżowych, jak: Massachusetts Institute of Technology czy Yale University. Opublikowaliśmy już ponad 40 godzin filmów edukacyjnych, wywiadów i relacji z różnych uroczystości. Chcemy jeszcze mocniej promować publikacje naszych uczonych w sieci, wspierać inicjatywę *Open Access* – elektronicznego dostępu do publikacji naukowych i innych materiałów akademickich we wszystkich jej wymiarach. Sieć obejmuje zarówno komunikację formalną, czasopisma czy repozytoria naukowe, jak również nieformalną – blogi, prywatne strony uczonych. Publikowanie w internecie jest nie tylko tańsze, ale pozwala na dotarcie do znacznie większej liczby odbiorców, oferując dostęp do wyników analiz i materiałów źródłowych badaczom oraz instytucjom ze sfery ekonomii, przemysłu, polityki czy kultury, a więc wszystkich dziedzin, na które może i powinien oddziaływać uniwersytet w skali kraju i świata. Tworzymy profile naukowe pracowników Uniwersytetu, obrazujące ich działalność badawczą, dorobek, zawierające publikacje, abstrakty w języku polskim i angielskim oraz inne materiały naukowo-dydaktyczne. Tego typu informacje są niezwykle pożądane nie tylko w kręgach naukowych.

Nasi uczeni i studenci mogą także korzystać z uczelnianej biblioteki wirtualnej, mają dostęp do najpoczytniejszych publikacji naukowych, podręczników i skryptów w wersji zdigitalizowanej, zgromadzonych w Bibliotece Cyfrowej Uniwersytetu Śląskiego, które w niedalekiej przyszłości będą dostępne w Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej. Zasób ten jest systematycznie uzupełniany i aktualizowany. Głównym celem tworzenia elektronicznej księżnicy jest

zwiększenie dostępności literatury naukowej, gromadzonej przez Bibliotekę UŚ i w światowych bazach danych.

Do najważniejszych działań w najbliższym czasie będzie należała internacjonalizacja Uczelni, czyli umiędzynarodowienie badań naukowych oraz dydaktyki. W tym celu tworzymy nowe kierunki i specjalności z wykładowym językiem angielskim.

Działania również Konsorcjum Śląskich Uczelni Publicznych, którego misją jest promocja naszego Regionu za granicą i studiów w województwie śląskim, a dzięki aktywnej działalności Szkoły Języka i Kultury Polskiej UŚ, właśnie na naszej Uczelni odbędzie się pierwsza w Polsce inauguracja roku przygotowawczego do studiów humanistycznych dla cudzoziemców. Wydział Filologiczny przygotowuje także specjalną ofertę dla studentów-obcokrajowców – międzynarodowe studia polonistyczne. Dalekosiężnym, a zarazem priorytetowym celem działań Uczelni jest dostosowanie naszej oferty edukacyjnej do oczekiwań potencjalnych pracodawców, nie zapominając o istocie kształcenia uniwersyteckiego. Jednym z jego elementów jest interdyscyplinarność i odejście od modelu edukacji wąskospecjalistycznej.

Zachęcam Państwa do zapoznania się z ofertą edukacyjną Uniwersytetu Śląskiego, jego dotychczasowymi osiągnięciami i propozycjami skierowanymi zarówno do studentów, pracowników naukowych, jak i szerokiego grona przedstawicieli biznesu i gospodarki. W specjalnym wydaniu „Gazety Uniwersyteckiej UŚ” prezentujemy nie tylko historię śląskiej *Alma Mater*, ale przede wszystkim sukcesy naukowe, plany związane z rozwojem Uczelni, projekty międzynarodowe oraz działalność w sferze kultury i sportu. Dzięki tej publikacji, będą mogli Państwo poznać bliżej Uniwersytet Śląski. ■

prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś
Rektor Uniwersytetu Śląskiego

foto: Agnieszka Słona

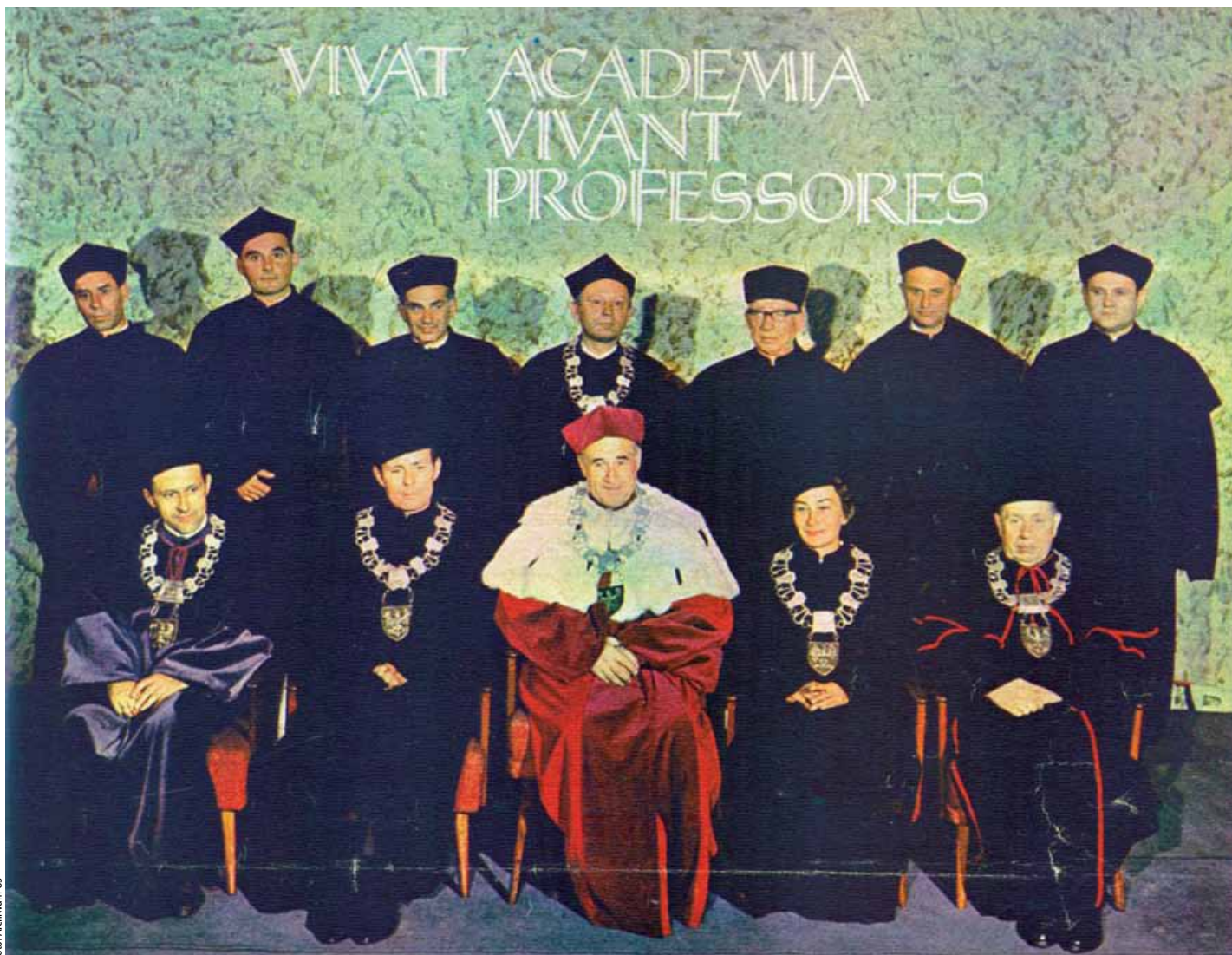

foto: Archiwum UŚ

↑ Władze uczelni w roku akademickim 1968/1969

Początki śląskiej *Alma Mater*

Pierwsza myśl o zasadności utworzenia uniwersytetu na Górnym Śląsku pojawiła się w 1921 roku. Była to inicjatywa ks. Stanisława Adamskiego oraz Wojciecha Sosińskiego, posłów na Sejm Ustawodawczy. Kolejne rozmowy na ten temat toczono pod koniec lat 20. XX wieku.

Potrzeba stworzenia w Katowicach instytucji, która między innymi podnosiłaby kwalifikacje nauczycieli szkół powszechnych i średnich, zaowocowała powołaniem w 1928 roku Instytutu Pedagogicznego. Wybuch II wojny światowej przerwał rozwój katowickiego ośrodka dydaktycznego, jednak już w marcu 1945 roku podjęto działania zmierzające do jego reaktywacji. Wtedy to powstał Obywatelski Komitet Przygotowawczy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Efektem jego pracy był *Memoriał w sprawie założenia Uniwersytetu w województwie śląsko-dąbrowskim*, szeroko uzasadniający postulat utworzenia Uniwersytetu Śląskiego.

W 1950 roku powołano do życia Państwową Wyższą Szkołę Pedagogiczną, która

zajęła miejsce likwidowanego Instytutu Pedagogicznego. Pierwsze lata funkcjonowania uczelni były trudne, jednak późniejszy okres przyniósł znaczny jej rozkwit; katowicka WSP uzyskała pełnię praw akademickich, otwarto kilka kierunków studiów humanistycznych. W czerwcu 1962 roku podjęto próby powołania do życia Filii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Katowicach. Było to przełomowe wydarzenie dla śląskiej inicjatywy. Początkowe plany uruchomienia tu zamiejscowych studiów humanistycznych uległy znacznej modyfikacji, ostatecznie otworzono kierunki matematyczne, fizyczne oraz studia prawnicze. Stanowisko prorektora ds. Filii UJ objął prof. Kazimierz Popiołek. Ciągłe żywa potrzeba utworzenia samodzielnego ośrod-

ka uniwersyteckiego w miarę upływu czasu nabierała bardziej realnych kształtów m.in. dzięki koncepcji połączenia dwóch uczelni: Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Filii UJ. Ostatecznie decyzja w sprawie powołania uniwersytetu zapadła w 1968 roku. Rektorem nowej placówki został prof. Kazimierz Popiołek. Uczelnia rozpoczęła działalność, licząc 5724 studentów (na studiach dziennych, wieczorowych i zaocznych) kształcących się na czterech Wydziałach: Humanistycznym; Matematyki, Fizyki i Chemii; Prawa i Administracji oraz Wychowania Technicznego (w 1971 roku zmieniono nazwę na Wydział Techniki, a w 2003 roku na Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach). Dwa lata później powołano do życia Filię UŚ w Cieszynie. W 1973 roku utworzono trzy nowe Wydziały: Filologiczny, Nauk Społecznych oraz Biologii i Ochrony Środowiska. W 1974 roku powstał Wydział Nauk o Ziemi, w 1976 Wydział Pedagogiki i Psychologii, a w 1978 Wydział

Radia i Telewizji. W 1989 roku Senat Uniwersytetu Śląskiego podjął uchwałę dotyczącą utworzenia Wydziału Teologicznego, jednak sprawie nie nadano biegu. Powołanie Wydziału zostało uchwalone ostatecznie w 2000 roku, a swoją siedzibę otrzymał dopiero w 2004 roku. W 2005 roku, z rozwiązanej Filii UŚ w Cieszynie, powstały dwa ostatnie Wydziały: Artystyczny oraz Etnologii i Nauk o Edukacji.

Siedziba władz uczelni, a także większości wydziałów, znajduje się w Katowicach. Pozostałe wydziały i inne jednostki dydaktyczne zlokalizowane są w: Cieszynie, Chorzowie, Sosnowcu i Rybniku (gdzie ośrodek dydaktyczny świętował w 2011 roku dziesięciolecie swojego istnienia).

foto: Archiwum UŚ

↑ Budowa gmachu Wydziału Nauk Społecznych

Historia Uniwersytetu Śląskiego to także historia budynków – siedzib poszczególnych wydziałów. Od samego początku istnienia uczelni przystąpiono do licznych prac inwestycyjnych, wznosząc wiele obiektów dydaktycznych, badawczych i socjalnych. Ważnym momentem było zbudowanie nowych siedzib Wydziału Prawa i Administracji (w 2003 roku) oraz Wydziału Teologicznego (w 2004 roku). Oba gmachy należą do najnowocześniejszych, „inteligentnych” obiektów dydaktycznych uczelni, zaś ich charakterystyczne sylwetki wpisują się w nowy wizerunek Katowic.

W 1973 roku powstał Wydział Filologiczny. Tworząc nową jednostkę organizacyjną UŚ, podjęto decyzję o jej lokalizacji w Sosnowcu. Wydział otrzymał budynki przy ul. Bando (obecnie ul. Żytnia) i ul. Pułaskiego oraz pomieszczenia przy ul. Czerwonego Zagłębia (obecnie ul. 3 Maja). W roku akademickim 1990/1991 niektóre kierunki Wy-

foto: Agnieszka Sikora

foto: Archiwum UŚ

↑ Inauguracja pierwszego roku akademickiego na Uniwersytecie Śląskim

działu Filologicznego zostały przeniesione do Katowic. W dawnym budynku KW PZPR przy pl. Sejmu Śląskiego swoje miejsce znalazły: filologia polska, filologia klasyczna, kulturoznawstwo i bibliotekoznawstwo. W Sosnowcu pozostały filologie obce, które w 2008 roku otrzymały nowo wybudowany gmach Centrum Naukowo-Dydaktycznego Instytutów Neofilologicznych w Sosnowcu przy ul. Grota-Roweckiego (w miejscu po byłym szpitalu dziecięcym).

7 lipca 2011 roku został przeprowadzony końcowy odbiór gmachu Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej. CINiBA to wspólny projekt Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Nowoczesna biblioteka naukowa spełniać będzie standardy XXI wieku, tak w zakresie udostępniania informacji niezbędnej do realizacji programów studiów obu uczelni, poprawy jakości nauczania poprzez wzrost potencjału badawczego, jak

i w zakresie rozszerzania dostępności literatury naukowej w regionie. Wzmocni także rolę Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w międzynarodowych relacjach naukowych.

W kolejce czekają już nowe inwestycje. Kończy się budowa Śląskiego Międzyuczelnianego Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie. Ważnym wydarzeniem będzie także wzniesienie siedziby Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego w nowej lokalizacji – w obszarze obejmującym kwartał ulic Pawła – Wodna – Górnicza w Katowicach. Niedaleko znajdują się Wydziały: Prawa i Administracji, Nauk Społecznych oraz rektorat z nowym deptakiem (zamkniętym dla ruchu drogowego fragmentem ul. Bankowej). Dzięki takim zmianom w centrum Katowic powstanie akademicki kampus z prawdziwego zdarzenia. ■

Agnieszka Sikora

foto: Archiwum UŚ

↑ Budynek rektoratu przy ul. Bankowej w latach 70. XX w.

Prorektor ds. kształcenia prof. UŚ dr hab. Czesław Martysz

Pod znakiem nowelizacji ustawy

foto: Agnieszka Słomka

↑ Prorektor prof. UŚ dr hab. Czesław Martysz

Nowy rok akademicki zapowiada się jako czas trudnej i odpowiedzialnej pracy całej społeczności akademickiej. Z dniem 1 października 2011 r. wchodzi w życie nowelizacja ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Wprowadzone zmiany szeroko wkraczają w sferę uprawnień studentów, doktorantów i pracowników uczelni, zmieniają nieco zasady prowadzenia badań naukowych, ale przede wszystkim zmieniają dotychczasowy model studiowania. W modelu tym szczególny nacisk kładzie się na nową jakość świadczonych usług edukacyjnych, opartych na wymierzalnych efektach kształcenia. Zwiększona zostanie także swoboda i autonomia programowa uczelni w formowaniu oferty kierunków kształcenia, co stwarza jej większą możliwość elastycznego reagowania na pojawiające się potrzeby rynku pracy i pozwala na kształcenie takich absolwentów, którzy spełniając stawiane przez pracodawców wymagania, nie będą mieli problemu ze znalezieniem zatrudnienia.

Tworząc propozycję oferty dydaktycznej, uczelnia będzie poszukiwać nowej formuły działania opartej na współpracy z pracodawcami i analizie potrzeb rynku pracy. Zakładam, że przyszłe, nowoczesne i innowacyjne programy studiów wpłyną na poprawę jakości prowadzonego kształcenia, pozwolą na pełniejsze wykorzystanie potencjału nauczycieli akademickich, a także na rozwinięcie talentów naszych studentów i dostosowanie ich kompetencji do potrzeb społecznych.

Zwiększona autonomia uczelni jest jednak dużym wyzwaniem i wymaga samodzielnego przygotowania przez poszczególne jednostki organizacyjne (wydziały) nowych programów studiów, zgodnie z metodologią Krajowych Ram Kwalifikacji. Początek roku akademickiego musimy więc wykorzystać na zapoznanie władz wydziałowych i pracowników

uczelni z zakresem zmian wprowadzonych przez nowelizację ustawy, poprzez organizację seminariów, szkoleń, konsultacji itp. Musimy także opracować projekty nowych regulacji wewnętrznych, umożliwiających realizację uprawnień i zobowiązań ustawowych, takich jak statut, regulamin studiów, wytyczne dla poszczególnych wydziałów w zakresie tworzenia nowych programów studiów.

W obszarze dydaktyki zmiany prowadzić będą do przeglądu dotychczasowych programów studiów, dokonania ich modyfikacji lub skonstruowania nowych programów uwzględniających efekty kształcenia wskazane w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Rozważymy wprowadzenie na niektórych kierunkach studiów profilu praktycznego zamiast – lub obok – profilu ogólnoakademickiego. Studia realizowane według nowych planów nauczania rozpoczną studenci, którzy podejmą naukę od roku akademickiego 2012/2013.

Należy pamiętać, że zwiększona autonomia to także większa odpowiedzialność uczelni za jakość kształcenia i wydany dyplom. Uczelnia musi również sama opracować i wdrożyć system kontroli oceny procesu nauczania. Należy podkreślić, że na Uniwersytecie Śląskim działa, wprowadzony już w 2007 roku, wewnętrzny System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Jest to kompleksowy system procedur ewaluacji przebiegu i rezultatów kształcenia.

Warto zaznaczyć, że nasze starania o zapewnienie najwyższego poziomu świadczonych usług edukacyjnych zostały w roku 2011 dostrzeżone i nagrodzone, prowadzony bowiem na Wydziale Artystycznym kierunek – edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, uzyskał ocenę wyróżniającą Państwowej Komisji Akredytacyjnej. To drugi, oprócz filologii angielskiej, kierunek studiów na Uniwersytecie Śląskim, który otrzymał ocenę wyróżniającą. Niewątpliwym osiągnięciem jest uzyskanie w tym roku przez kierunek chemia, prowadzony na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii na poziomie studiów licencjackich i magisterskich, akredytacji europejskiej na okres 5 lat.

Wdrożenie Krajowych Ram Kwalifikacji wiąże się z oczekiwaniami dotyczącymi zwiększenia przejrzystości i uznawalności kształcenia, a tym samym mobilności studentów i pracowników uczelni – i to nie tylko w sferze wyjazdów zagranicznych, ale także krajowych. W chwili obecnej taką rolę pełni wykreowany przez uczelnię uniwersyteckie program wymiany studentów MOST. Od tego roku program ten umożliwia także doktorantom odbywanie części studiów w innych uniwersytetach. ■

W roku akademickim 2011/2012 na

Liczą się

Nowe kierunki

Studia na kierunku MECHATRONIKA pozwolą na osiągnięcie solidnego wykształcenia w zakresie: mechaniki, budowy i eksploatacji maszyn, elektroniki, informatyki, automatyki i robotyki oraz sterowania i komputerowego wspomagania. Absolwenci będą mogli uczestniczyć w interdyscyplinarnych zespołach rozwiązujących problemy z konstrukcją, wytwarzaniem, sprzedażą, eksploatacją, serwisowaniem i diagnozowaniem układów mechatronicznych oraz maszyn i urządzeń, w których one występują.

Podstawowym celem nauczania na specjalności modelowanie

komputerowe

na kierunku

FIZYKA

TECH-

NICZ-

NA jest

przygotowanie

absolwentów z

zakresu nauk technicznych

i nowoczesnych technologii

informatycznych.

Wiedza i umiejętności,

które posiadają w trakcie

tych studiów,

mogą być wykorzystane

w dziedzinach pokrewnych,

jak: biofizyka, nanotechnologia

czy inżynieria materiałowa,

natomiast opanowane metody

matematyczne i komputerowe –

także w dziedzinach

bardziej odległych, jak bankowość,

ubezpieczenia, zarządzanie

czy socjologia.

Głównym celem kształcenia

na kierunku fizyka techniczna

o specjalności nowoczesne

materiały i techniki pomiarowe

jest przygotowanie

absolwentów posiadających

solidną wiedzę z podstaw

fizyki, matematyki, chemii

i informatyki, połączoną

ze znajomością

własności nowoczesnych

materiałów oraz

stosowaniem metod pomiarowych

wykorzystujących osiągnięcia

fizyki. Ponadto wiadomości

z dziedziny technologii

wytwarzania nanomateriałów,

materiałów funkcjonalnych,

membran, struktur niskowymiarowych,

ciekłych kryształów oraz nanostruk-

studentów czeka 17,5 tysiąca miejsc (w tym 9723 na studiach stacjonarnych) na 45 kierunkach i 120 specjalnościach

wiedza i umiejętności

Uczelnia uruchamia w roku akademickim 2011/2012 trzy nowe kierunki: mechatronika na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach, fizyka techniczna (trzy specjalności: modelowanie komputerowe, nowoczesne materiały i techniki pomiarowe oraz energetyka jądrowa) i technologia chemiczna – oba na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii. Nowe kierunki prowadzone będą jako studia pierwszego stopnia, inżynierskie.

tur w zastosowaniach biologicznych, jak również wiedzę niezbędną do stosowania nowoczesnych systemów pomiarowych, automatyzacji oraz analizy wyników.

Specjalność energetyka jądrowa przysposobuje do

podjęcia pracy w przemyśle i w instytutach badawczych, związanych z planowanym w budownictwie elektrowni jądrowych oraz w przedsiębiorstwach towarzyszących.

Absolwent tej specjalności, oprócz elementów wiado-

mości z zakresu fizyki (szczególnie fizyki jądrowej)

będzie posiadał wiedzę przydatną

przy obsłudze urządzeń jądrowych stosowanych w przemyśle, szpitalach, radiologicznej ochronie środowiska, jednostkach naukowo-badawczych, reaktorach i elektrowniach jądrowych krajowych oraz zagranicznych. Ponadto

znajomość prawa atomowego i aktów wykonawczych umożliwi absolwentom podjęcie pracy w jednostkach nadzoru jądrowego.

W Instytucie Chemii UŚ uruchomione zostały studia na kierunku TECHNOLOGIA CHEMICZNA z dwoma specjalnościami: zielona chemia i czyste technologie oraz technologia nieorganiczna i organiczna. Na specjalności zielona chemia i czyste techno-

logie, oprócz przedmiotów typowych dla kierunku technologia chemiczna, do programu studiów wprowadzono również przedmioty o treściach aktualnych i pionierskich, dotyczących realizacji, na skalę przemysłową, idei zielonej chemii oraz czystych technologii, przyczyniających się do skuteczniejszej ochrony środowiska naturalnego. W ramach tych przedmiotów poruszane będą zagadnienia dotyczące systemów ochrony środowiska, miniaturyzacji laboratoriów, budowy i eksploatacji składowisk odpadów, technologii gazowania węgla, czystych technologii węglowych, ratownictwa chemicznego, utylizacji i recyklingu odpadów itp.

W programie studiów o specjalności technologia nieorganiczna i organiczna znajdują się przedmioty podejmujące kwestie nowoczesnych technologii, procesów i tworzenia materiałów specjalnego przeznaczenia, czystości i rodzaju. W trakcie kształcenia studenci zapoznają się m.in.: z zagadnieniami chemii materiałów, nanomateriałów i materiałów specjalnego przeznaczenia (dla optoelektroniki i medycyny), nanotechnologiami i technologiami wytwarzania kryształów, transportem materiałów niebezpiecznych, ratownictwem chemicznym, zarządzaniem jakością produkcji, a także z nowoczesną syntezą organiczną i nieorganiczną.

Inżynieria materiałowa – kierunek zamawiany

Ponad 2 mln zł dofinansowania uzyskał kierunek inżynieria materiałowa, prowadzony przez Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach UŚ (nabór na rok akademicki 2011/2012). Kwota ta zostanie przeznaczona na program stypendialny, konsultacje z przedmiotów kierunkowych, podniesienie jakości kształcenia, modernizację laboratoriów dydaktycznych, e-learning oraz staże krajowe i zagraniczne.

Ponadto dzięki pozyskanemu dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Społecznego student będzie miał możliwość otrzymania bezzwrotnego stypendium w wysokości do 1000 zł miesięcznie.

Zajęcia prowadzone będą w najnowocześniejszych akredytowanych laboratoriach oraz salach wykładowych Śląskiego Międzuczelnianego Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych. Realizacja prac dyplomowych jest prowadzona na zamówienie i przy współpracy z przemysłem, ułatwiając znalezienie atrakcyjnej posady.

Inżynieria materiałowa jest kierunkiem prowadzonym na Uniwersytecie Śląskim od trzech lat. Pierwsi absolwenci inżynierskich studiów pierwszego stopnia uzyskają dyplomy w lutym 2012 roku. Studenci, którzy ukończyli I rok, mogą wybrać specjalność: nauka o materiałach lub biomateriały. ■

Opracowała
Agnieszka Sikora

Technologia chemiczna to jeden z nowych kierunków na Uniwersytecie Śląskim

foto: Joanna Dawidowska

Oferta Instytutu Informatyki

Atrakcyjną ofertę edukacyjną przygotował Instytut Informatyki UŚ. W roku akademickim 2011/2012 na kierunku informatyka studenci mogą wybrać wiele specjalności i specjalizacji: analityk danych, bioinformatykę i studia w języku angielskim (na studiach II stopnia), bazy danych i systemy inteligentne, sieci komputerowe i multimedia, komputerowe systemy diagnostyki medycznej, specjalistyczne narzędzia informatyki i inżynierię oprogramowania. Na studiach II stopnia uruchomione zostaną m.in.: informatyka śledcza (specjalizacja) i projektant aplikacji webowych oraz informatyka w medycynie, natomiast na studiach inżynierskich specjalność programista gier komputerowych.

fot. Agnieszka Sikora

Dr hab. Urszula Boryczka, prodziekan Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach:

Rynek gier komputerowych jest obecnie niezwykle chłonny i w tym kierunku można spokojnie kształcić młodych ludzi. Zresztą my już to robimy. Dwa lata temu Tomasz Majka, prezes Nicolas Games (obecnie Nicolas Entertainment Group), miał taką ideę, aby na Uniwersytecie Śląskim uruchomić kierunek studiów zwi

ązanych z programowaniem gier komputerowych. Obecnie rusza projekt SPRINT (studia w zakresie produkcji rozrywki interaktywnej). Założeniem studiów będzie wypuszczenie na rynek absolwentów wyspecjalizowanych w czterech różnych dziedzinach i umiejących ze sobą współpracować – od tworzenia gry po jej sprzedaż. W założeniu projekt ma być oparty na współpracy między trzema wydziałami Uniwersytetu Śląskiego, gdzie byłyby uruchomione nowe kierunki lub specjalności: kierunek studiów grafika

gier komputerowych (Wydział Artystyczny), specjalność programista gier komputerowych na kierunku informatyka (Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach), natomiast na kierunku filologia, w ramach specjalności filologia angielska – program projektowanie rozrywki interaktywnej oraz lokalizacja gier i oprogramowania (Wydział Filologiczny). Czwartym ogniwem ma być marketing na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach. Jeśli chodzi o specjalność programista gier komputerowych, to startuje ona już od tego roku akademickiego. Muszę jednak zaznaczyć, że będą to bardzo trudne studia, wymagające wysokiej abstrakcji matematycznej i myślenia algorytmicznego.

Obecnie trwają prace nad uruchomieniem specjalności bioinformatyka i powtórnie startuje analityk danych na studiach II stopnia. W najbliższym czasie zostanie uruchomiona specjalizacja informatyka śledcza i informatyka w medycynie. Myślimy również nad ukierunkowaniem naszych absolwentów w stronę aplikacji webowych. Szukamy też partnerów biznesowych, nie tylko, aby rozwijać naszą specjalność programisty gier komputerowych. ■

fot. Mateusz Rynk

Oferta Instytutu Języka Angielskiego

W ofercie edukacyjnej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego w roku akademickim 2012/2013 znajdzie się program tłumaczeniowy z językiem japońskim na kierunku filologia, specjalność angielska. Proponowany przez Instytut Języka Angielskiego program stanowi rozszerzenie oferty programów tłumaczeniowych już funkcjonujących, np. z językiem arabskim czy chińskim. Uruchomienie programu z językiem japońskim stanowi kolejny krok w kierunku utworzenia w przyszłości na Uniwersytecie Śląskim niezależnej orientalistyki.

fot. Agnieszka Sikora

Prof. UŚ dr hab. Andrzej Łyda, dyrektor Instytutu Języka Angielskiego:

Zmierzamy w stronę powstania orientalistyki na Uniwersytecie Śląskim. Na orientalistykę wzorem UJ jest już chyba zbyt późno, ale chcielibyśmy z „anglistycznej” sinologii, japonistyki i filologii arabskiej powołać taką „mikroorientalistykę”.

Język chiński początkowo miał funkcjonować tylko jako studia nie-

stacjonarne – płatne. Od dwóch lat funkcjonują jako studia stacjonarne i cieszą się ogromnym zainteresowaniem. W ubiegłym roku akademickim było ok. 250 chętnych, w tym ok. 300–340. Początkowo miała powstać tylko jedna grupa. Ostatecznie uruchomiono trzy.

Wydaje mi się, że bardzo podobnie będzie z językiem japońskim. Stać nas na razie na otwarcie tylko jednej grupy, tzn. przyjęcie 25–30 osób. Sądzę, że kandydatów będzie ok. 6–10 na jedno miejsce.

Program nauczania zmierza do rozwinięcia u studiujących kompetencji w zakresie języka japońskiego niezbędnej do sprawnej komunikacji w ich przyszłej pracy zawodowej. Cel ten realizowany będzie w ramach bardzo intensywnego kursu języka japońskiego, ponadto studenci będą zapoznawać się z różnymi aspektami języka, kultury i historii Japonii oraz podstawami tłumaczenia z języka japońskiego na język polski i odwrotnie.

W przekonaniu autorów, tego nowatorskiego w skali kraju, programu studiów absolwenci programu tłumaczeniowego z językiem japońskim należeć będą do grupy najbardziej poszukiwanych specjalistów z zakresu komunikacji międzykulturowej.

To nie koniec zmian w Instytucie Języka Angielskiego. W roku akademickim 2013/2014 planowane jest uruchomienie filologii angielskiej z indologią – z językami Indii: hindi i urdu. ■

Nowości edukacyjne w roku akademickim 2011/2012**STUDIA STACJONARNE****Nowe kierunki studiów, studia I i II stopnia, inżynierskie****Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach:**

- MECHATRONIKA,
- FIZYKA TECHNICZNA,
- TECHNOLOGIA CHEMICZNA.

Nowe specjalności/programy studiów, studia I stopnia**Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach:**

- specjalność: PROJEKTOWANIE WSPOMAGANE KOMPUTEROWO na kierunku mechatronika;
- specjalność: PROGRAMISTA GIER KOMPUTEROWYCH na kierunku informatyka.

Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii:

– specjalności na kierunku fizyka techniczna:

- ENERGETYKA JĄDROWA,
- MODELOWANIE KOMPUTEROWE,
- NOWOCZESNE MATERIAŁY I TECHNIKI POMIAROWE.

– specjalności na kierunku technologia chemiczna:

- ZIELONA CHEMIA I CZYSTE TECHNOLOGIE.
- TECHNOLOGIA NIEORGANICZNA I ORGANICZNA.

Wydział Filologiczny:

- program: TŁUMACZENIOWY W ZAKRESIE JĘZYKÓW SPECJALISTYCZNYCH na kierunku filologia, specjalność: filologia germańska;
- program: FILOLOGIA GRECKA I ŁACIŃSKA na kierunku filologia, specjalność: filologia klasyczna.

Nowe specjalności/programy studiów, studia II stopnia**Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji:**

- specjalność: WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE na kierunku pedagogika.

Wydział Nauk Społecznych:

- specjalność: PRACA SOCJALNA I EKONOMIA SPOŁECZNA na kierunku socjologia.

Wydział Filologiczny:

- programy: FILOLOGIA ŁACIŃSKA, FILOLOGIA GRECKA, FILOLOGIA GRECKA I ŁACIŃSKA na kierunku filologia, specjalność: filologia klasyczna;
- program: PRZEKŁAD W KOMUNIKACJI MIĘDZYKULTUROWEJ na kierunku filologia, specjalność: filologia słowiańska.

Nowe specjalności studiów – studia jednolite magisterskie**Wydział Artystyczny:**

– nowe specjalności na kierunku grafika:

- KOMUNIKACJA WIZUALNA I GRAFIKA ARTYSTYCZNA,
- GRAFIKA WYDAWNICZA I ARTYSTYCZNA.

Nowy poziom studiów**Wydział Nauk o Ziemi:**

- II stopień studiów – na kierunku geofizyka.

STUDIA NIESTACJONARNE**Nowe specjalności/programy studiów, studia II stopnia****Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji:**

- specjalność: WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE na kierunku pedagogika.

Wydział Filologiczny:

- program: JĘZYK BIZNESU na kierunku filologia, specjalność: język rosyjski.

Nowe specjalności studiów – studia jednolite magisterskie**Wydział Teologiczny:**

- specjalność: OGÓLNA na kierunku teologia.

Wydział Artystyczny:

– nowe specjalności na kierunku grafika:

- KOMUNIKACJA WIZUALNA I GRAFIKA ARTYSTYCZNA,
- GRAFIKA WYDAWNICZA I ARTYSTYCZNA.

Nowości edukacyjne w roku akademickim 2012/2013**STUDIA STACJONARNE****Nowy kierunek studiów**

- DZIENNIKARSTWO I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA na Wydziale Nauk Społecznych jako studia I i II stopnia.

Nowe specjalności/programy studiów, studia I stopnia**Wydział Filologiczny:**

- program: TŁUMACZENIOWY Z JĘZYKIEM JAPONSKIM na kierunku filologia, specjalność angielska;
- program: PROJEKTOWANIE ROZRYWKI INTERAKTYWNEJ ORAZ LOKALIZACJA GIER I OPROGRAMOWANIA (SPRINT-WRITE) na kierunku filologia, specjalność angielska.

Nowe specjalności/programy studiów, studia II stopnia

- specjalność: JĘZYK FRANCUSKI – TŁUMACZENIE SPECJALISTYCZNE I WSPOMAGANE KOMPUTEROWO na kierunku filologia;
- program: KOMUNIKACJA MIĘDZYKULTUROWA SŁOWIAN POŁUDNIOWYCH I ZACHODNICH na kierunku filologia specjalność, słowiańska.

Nowy poziom studiów**Wydział Prawa i Administracji:**

- II stopień studiów na kierunku administracja.

Wydział Filologiczny:

- II stopień studiów na kierunku filologia, specjalność język rosyjski, program: tłumaczeniowy;
- II stopień studiów na kierunku filologia, specjalność roszoznawstwo.

Zmiana nazwy specjalności/programu**Wydział Filologiczny:**

- na kierunku filologia, specjalność germańska zmienia się na studiach I stopnia nazwę programu: z nauczycielskiego na nauczycielski z językiem szwedzkim.

Wydział Nauk Społecznych:

- na kierunku socjologia zmienia się na studiach II stopnia nazwę programu: z pracy socjalnej i ekonomii społecznej na zarządzanie pracą socjalną i ekonomią.

STUDIA NIESTACJONARNE**Nowy kierunek studiów**

- DZIENNIKARSTWO I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA na Wydziale Nauk Społecznych jako studia I i II stopnia.

Nowy poziom studiów**Wydział Filologiczny:**

- II stopień studiów na kierunku filologia, specjalność język rosyjski, program: tłumaczeniowy;
- II stopień studiów na kierunku filologia, specjalność filologia włoska.

fot. Joanna Davidowska

Prorektor ds. finansów i rozwoju prof. zw. dr hab. Stanisław Kucharski

Dynamiczne przemiany

↑ Prorektor prof. zw. dr hab. Stanisław Kucharski

Nowoczesna infrastruktura jest dzisiaj niezbędnym wymogiem rozwoju każdej myślicy o przyszłości uczelni. Uniwersytet Śląski w ostatnich latach przypomina wielki plac budowy, kampus wciąż wzbogaca się o nowe, imponujące obiekty. W 2011 roku wzbogacił się o dwa supernowoczesne budynki: Centrum Informacji Naukowej i Bibliotekę Akademicką (CINiBA) oraz Śląskie Międzyuczelniane Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie (SMCEBI).

W lipcu zakończyła się budowa, długo wyczekiwanego, obiektu bibliotecznego (CINiBA), który przede wszystkim będzie służyć naukowcom i studentom Uniwersytetów: Śląskiego i Ekonomicznego – jest to bowiem nasza wspólna inwestycja. Centrum będzie także otwarte dla mieszkańców regionu. Całkowity koszt inwestycji, czyli około 80 mln zł, został sfinansowany w dwóch trzecich ze środków Unii Europejskiej, a w jednej trzeciej przez Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Miasto Katowice. Budynek jest jednym z najnowocześniejszych obiektów bibliotecznycy w kraju, wyposażony w system samowypożyczeń i bezpośredni dostęp do zbiorów. Jest to jedyna w regionie biblioteka „hybrydowa”, w której będzie można korzystać równoległe z materiałów drukowanych i elektronicznych na miejscu oraz w trybie zdalnym – przez internet.

W październiku został przekazany naszej uczelni budynek Śląskiego Międzyuczelnianego Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie. To kolejny przykład niezwykle silnej integracji środowiska akademickiego naszego regionu. W przedsięwzięciu uczestniczą m.in.: Śląski Uniwersytet Medyczny, Politechnika Śląska, Uniwersytet Ekonomiczny. Koszt inwestycji wynosi

84 mln zł, którego największą część poniosła Unia Europejska, pozostałość została sfinansowana przez Urząd Marszałkowski oraz Miasto Chorzów. Powierzchnia całkowita nowego budynku to 16 tysięcy m². Zostanie w nim ulokowana część Instytutu Fizyki oraz w całości Instytut Nauki o Materiałach. Jest to nowoczesny obiekt badawczo-dydaktyczny, który wraz z istniejącym, obecnie remontowanym budynkiem kosztem prawie 3 mln zł, będzie stanowił znakomite zaplecze aparaturowe dla badań w zakresie fizyki, chemii i nauki o materiałach.

Warto powiedzieć także o inwestycji, która wchodzi dopiero w etap budowy, ale jest wyczekiwana przez całe środowisko, nie tylko akademickie. Mowa oczywiście o nowej siedzibie Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego. Urząd Miasta Katowic przekazał Uniwersytetowi działkę przy ul. Świętego Pawła, rozstrzygnięty został już także konkurs architektoniczny, zwyciężył projekt przygotowany przez pracownię Grupa 5 Architekci z Warszawy. Koszt inwestycji szacowany jest wstępnie na około 27 mln zł, kwota ta będzie określona precyzyjnie po zakończeniu badań geologicznych.

Inwestycjom w nowe obiekty towarzyszą prace remontowe i modernizacyjne, niektóre związane są z wielomilionowymi nakładami. Wspomnę o dwóch. MODLAB to projekt remontu zespołu laboratoriów oraz infrastruktury dydaktycznej na trzech wydziałach: Nauk o Ziemi, Biologii i Ochrony Środowiska oraz na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii. Całkowity koszt planowanych prac przekracza 29 mln złotych, z czego 85 proc. kosztów kwalifikowanych pokrywa Unia Europejska. W ramach projektu zaplanowane są m.in.: zakupy sprzętu laboratoryjnego, zestawów komputerowych, wyposażenia sal dydaktycznych etc. Drugi projekt to TERMOLAB – dotyczy modernizacji budynków Wydziału Nauk o Ziemi pod kątem zmniejszenia ich energo- i kosztochłonności. Całkowita wartość projektu to 11,5 mln zł, z czego 85 proc. kosztów kwalifikowanych sfinansowanych zostanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego.

Inwestycje, jak widać z przytoczonych powyżej danych, to ogromne nakłady finansowe, których podstawowym źródłem pozostają środki unijne. Niemniej ważna jest jednakże rola i przychylność władz samorządowych, miejskich i ministerialnych, bez których wsparcia nie byłibyśmy w stanie podjąć się tak unikatowych przedsięwzięć, a plany mamy rozległe. ■

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka

To duma dwóch Uniwersytetów: Śląskiego i Ekonomicznego. Budowę obiektu rozpoczęto jesienią 2009 roku, a już 7 lipca 2011 roku nastąpił końcowy odbiór imponującego gmachu nowej, wspólnej biblioteki naukowej. W obiekcie, wkomponowanym w przestrzeń głównego kampusu Uniwersytetu Śląskiego, znajdują się: na parterze – hol główny, do którego przylegają czytelnie i wypożyczalnia, sala konferencyjna na ok. 90 osób, sala dydaktyczna na ok. 30 osób oraz pomieszczenia towarzyszące, I i II piętro wypełnią otwarte jednoprzestrzenne księgozbiory, stanowiące zarazem wypożyczalnia, czytelnie główne i specjalistyczne oraz pomieszczenia dla bibliotekarzy i pracowników zaplecza administracyjnego. Nad tą częścią budynku zlokalizowano mniejszą, 15-metrową bryłę, w której przewidziane są: pomieszczenia dla pracowników działu gromadzenia i opracowania zbiorów oraz magazyny zwarte zamknięte dla czytelników i pomieszczenia zbiorów nietypowych, a także zbiorów chronionych. W obiekcie można zgromadzić i magazynować około 1,8 mln woluminów. Centrum będzie przeznaczone nie tylko dla

foto: Izabela Szaszewska

↑ Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka

Budujemy nową jakość

przedstawiciele środowiska akademickiego, pełniąc funkcję salonu intelektualnego miasta i regionu. Przewidziano miejsce na pomieszczenia, takie jak sala konferencyjna i aneks wystawowy.

Śląskie Międzyuczelniane Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych

Unikatowy obiekt badawczo-dydaktyczny: 52 stanowiska do prowadzenia zajęć laboratoryjnych m.in. w pracowniach rentgenowskich, mikroskopii elektronowej (AFM), spektroskopii ramanowskiej i podczerwieni, spektroskopii fotoelektronów, badań

własności magnetycznych (SQUID) oraz własności elektrycznych, pracownie fizyki medycznej, pracownie syntezy chemicznej i wyspecjalizowane laboratoria biologiczne, pracownie wyposażone w wysokiej klasy aparaturę (m.in. spektrometr EPR, NMR, chromatografy), 150 stanowisk wykorzystujących infrastrukturę ICT, w tym 30 w czytelni multimedialnej. Ten innowacyjny ośrodek kształcenia interdyscyplinarnego działał będzie w strukturze UŚ na prawach jednostki międzywydziałowej oraz na zasadzie odrębnych umów z uczestnikami konsorcjum, jako jednostka międzyuczelniana. Partne-

rami projektu są: Politechnika Śląska, Śląski Uniwersytet Medyczny, Główny Instytut Górnictwa, Centrum Onkologii – Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie Oddział w Gliwicach, Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu.

Nowoczesne specjalności i kierunki autorskie, które uruchomione zostaną w Centrum, wzorowane są na programach edukacyjnych czołowych uniwersytetów najbardziej rozwiniętych krajów świata (np. przy tworzeniu kierunku fizyka medyczna wzorowano się na programach studiów prowadzonych przez najlepsze uniwersytety brytyjskie i amerykańskie).

Fizyka medyczna ze specjalnościami:

Specjalności na pierwszym stopniu kształcenia:

- dozymetria kliniczna,
- elektroradiologia,
- optyka w medycynie.

Specjalności na drugim stopniu kształcenia:

- promieniowanie jonizujące,
- promieniowanie niejonizujące,
- optometria.

Biofizyka ze specjalnościami:

- biofizyka molekularna,
- bioelektronika.

Inżynieria materiałowa ze specjalnościami:

- nauka o materiałach,
- biomateriały.

Inżynieria biomedyczna ze specjalnościami:

- bioinformatyka,
- komputerowe systemy obrazowania biomedycznego,
- komputerowe systemy w inżynierii rehabilitacyjnej.

Do nowych specjalności, które uruchomione zostaną w Centrum, w ramach istniejących kierunków kształcenia, należą:

W ramach kierunku **fizyka** na drugim stopniu kształcenia:

- nano-karbo-technologia,

- fizyka nanoukładów i kwantowe techniki informacyjne,
- nanofizyka i materiały mezoskopowe – modelowanie i zastosowania – studia polsko-francuskie

W ramach kierunku **chemia**:

- chemia informatyczna,
- chemia leków.

W ramach kierunku **matematyka**:

Specjalności na pierwszym stopniu kształcenia:

- modelowanie matematyczne.

Specjalności na drugim stopniu kształcenia:

- matematyka przemysłowa,
- biomatematyka.

Nowa siedziba Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego

Katowicka filmówka, bo tak najczęściej określa się Wydział Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego Uniwersytetu Śląskiego, znana jest nie tylko w kraju. Sława jej znakomitych studentów, dzięki prestiżowym nagrodom, sięga daleko poza jego granice. Nadszedł czas, aby ta kuźnia talentów z oddalonego od uniwersyteckiego kampusu Bytkowa przeniosła się do nowoczesnej przestrzeni. Długo oczekiwane decyzje zapadły 2 kwietnia 2010 roku. W katowickim Urzędzie Miasta podpisano porozumienie, dotyczące budowy nowej siedziby. Rozpisano konkurs na opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej, którego wyniki zostały ogłoszone 8 marca 2011 roku.

Projekt autorstwa Grupa 5 Architekci z Warszawy pokonał blisko czterdziestu konkurentów. Według koncepcji stołecznych projektantów „dziedziniec i utworzona wokół niego przestrzeń mieć będzie walory prospołeczne, odpowiednie dla specyfiki szkolenia twórców sztuki w dziedzinie operatorskiej, reżyserskiej, organizacji produkcji radiowej, telewizyjnej i filmowej” – wyjaśniał wybór przewodniczący kapituły konkursowej prof. dr inż. Andrzej Grzybowski.

Nowa ulica Bankowa

27 września 2010 roku przed rektorem Uniwersytetu Śląskiego odbyło się uroczyste otwarcie nowej ulicy Bankowej. Zatłoczona przejeżdżającymi samochodami ulicę zastąpił piękny, przestronny deptak. Teraz to miejsce nie tylko bezpieczne (ulica jest zamknięta dla ruchu samochodowego) do przemieszczania się pomiędzy poszczególnymi wydziałami i rektorem, ale stanowi także znakomitą przestrzeń, sprzyjającą chwili wypoczynku oraz organizacji imprez, wystaw i koncertów. Pomysł przebudowy ulicy zrodził się podczas Jarmarku Wiedzy w 2008 roku. Studentom zamarzył

Projekt siedziby Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego

się wówczas park pozwalający na chwilę relaksu i miejsce atrakcyjnych imprez. Samorząd Studencki zainicjował konkurs na najlepszy pomysł przebudowy ul. Bankowej, tym razem rozpisany... wśród studentów. Najbardziej spodobała się propozycja Witolda Staworzyńskiego, studenta socjologii i zarządzania UŚ. Projektant Bogdan Markowski uzupełnił ją elementami małej architektury. Dla władz miasta wyłączenie drogi łączącej ul. Warszawską z trasą szybkiego ruchu Katowice-Warszawa było nie lada wyzwaniem. Znaleźli się malkontenci, którzy nie wierzyli, że zabieg ten się powiedzie. A jednak nie tylko imponujące było tempo prowadzonych prac, ale także niezwykle ich efekty. Przebudowa, której koszt sięgnął 2 milionów zł, nie tylko jest dziś ozdobą uniwersyteckiego kampusu, ale także – jak powiedział prezydent Katowic Piotr Uszok – dzięki inicjatywie Uniwersytetu Śląskiego centrum miasta zyskało kolejną piękną i przyjazną przestrzeń.

Akademiki w centrum miasta

Już wkrótce studenci katowickich uczelni zamieszkają w nowych akademikach w centrum miasta. To wspólne przedsięwzięcie Uniwersytetu Śląskiego i Urzędu Miasta Katowic jest już w fazie przygotowań. W domach akademickich przewidziano 2 tys. miejsc. Tak liczne zgrupowanie młodzieży w pobliżu uczelni zapewni przede wszystkim

foto: Agnieszka Sikora

 Deptak przed rektoratem

komfort studentom (znikną bowiem problemy z uciążliwymi dojazdami z obrzeży miasta), a jednocześnie przyczyni się do integracji środowiska akademickiego i podziła

ożywczo na życie kulturalne śląskiej metropolii. ■

*Opracowała
MS*

foto: Izabela Szaszewska

 Śląskie Międzyuczelniane Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych

Prorektor ds. studenckich, promocji i współpracy z zagranicą
prof. dr hab. Barbara Kozusznik

Uniwersytet otwarty

foto: Agnieszka Sikora

 Prorektor prof. dr hab. Barbara Kozusznik

Uniwersytet Śląski od ponad 40 lat wpływa na rozwój regionu. Nie tylko kształci, ale kreuje wydarzenia kulturalne, społeczne i naukowe. Obecnie jest jedną z wiodących uczelni w kraju, ma duży potencjał naukowy i dydaktyczny. To nowoczesny uniwersytet, idący z duchem czasu.

Uczelnia jest stroną ponad stu bilateralnych umów międzynarodowych, zawartych z innymi szkołami wyższymi i instytutami naukowymi z ponad 35 krajów, dzięki którym możliwa jest wymiana pracowników i studentów w celu prowadzenia badań naukowych, działalności dydaktycznej i organizacyjnej.

Uniwersytet Śląski intensywnie uczestniczy w programie LLP/Erasmus, skierowanym do studentów i pracowników uczelni europejskich. Dzięki współpracy międzynarodowej możliwa jest większa mobilność, udział we wspólnych projektach i wymiana doświadczeń, tak ważnych we współczesnym kształceniu. W roku akademickim 2011/2012 wszystkie wydziały Uniwersytetu będą miały możliwość pełnego uczestnictwa w tym programie. Na przestrzeni ostatnich 13 lat, podczas których Erasmus funkcjonuje na Uniwersytecie Śląskim, około dwóch i pół tysiąca studentów spędziło semestr lub rok studiów w zagranicznych uczelniach.

Warto podkreślić, że z każdym rokiem wzrasta również liczba studentów zagranicznych, którzy wybierają naszą ofertę. Przyjeżdżając do stolicy Górnego Śląska, zdobywają wiedzę, poznają region i ludzi tworzących jego społeczność.

Od ponad 20 lat działa także Szkoła Języka i Kultury Polskiej UŚ, w której nowe umiejętności zdobywa rocznie ok. 500 osób. Są

to studenci polskich i zagranicznych uczelni, pracownicy międzynarodowych korporacji. Szkoła przygotowuje do zdobycia certyfikatu z języka polskiego, kształci lektorów języka polskiego, organizuje kursy za granicą. Dużą popularnością cieszy się letnia szkoła języka i kultury polskiej, która odbywa się w Cieszynie. W tym roku akademickim ruszy pierwszy rok przygotowawczy do studiów humanistycznych w Polsce na Uniwersytecie Śląskim.

Społeczność Uniwersytetu Śląskiego tworzą odważni, ambitni, wykwalifikowani i kreatywni ludzie. Ten potencjał to największy atut uczelni. Pracownicy i studenci są wyróżniani za swoją działalność naukową w regionie, kraju i na świecie. Uzyskują stypendia na zagranicznych uczelniach i pozyskują granty na badania, projekty naukowe. Są doceniani również za działalność społeczną.

Uczelnia śledzi działania absolwentów i stara się ich wspierać. Przeprowadza badania ich losów zawodowych. Wyniki pozwalają z optymizmem patrzeć w przyszłość. Zdecydowana większość respondentów po ukończeniu studiów znajduje pracę zgodną z wykształceniem. Najczęściej znajdują oni zatrudnienie w: edukacji, administracji, organizacjach pozarządowych. Coraz chętniej zakładają własne firmy.

Oprócz zaangażowania w sprawy studenckie i współpracę zagraniczną, Uniwersytet Śląski promuje aktywność kulturalną i społeczną. Już najmłodszy mogą, przez zabawę, zdobywać wiedzę w Uniwersytecie Śląskim Dzieci. Szereg imprez skierowanych jest do młodzieży. Do naszego środowiska uczelnia zaprasza także słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Wielowymiarowość i różnorodność społeczności akademickiej ujawnia się także w działalności artystycznej – niemal od samego początku istnienia Uniwersytetu działa Studencki Zespół Pieśni i Tańca „Katowice”, od ponad 20 lat swoją działalność prowadzi Studencka Orkiestra Dęta Wydziału Artystycznego UŚ oraz Orkiestra Smyczkowa, od kilku lat przy Instytucie Muzyki funkcjonuje zespół jazzowy. Ponadto w 1971 roku Uniwersytet Śląski przejął opiekę nad jednym z najstarszych zespołów Śląska Cieszyńskiego – chórem „Harmonia”. Od ponad 40 lat audycje nadaje Studenckie Studio Radiowe „Egida”. Od 20 lat uczelnia wydaje miesięcznik „Gazeta Uniwersytecka UŚ”, a w tym roku akademickim rusza nowe medium – internetowa telewizja akademicka UŚ TV. Wszystkie te inicjatywy napawają nadzieją, że lepszą przyszłość możemy budować na solidnym fundamencie tradycji. ■

Szkoła Języka i Kultury Polskiej UŚ

foto: Agnieszka Sikora

Szkoła Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego już od ponad 20 lat uczy języka polskiego obcokrajowców przyjeżdżających na Śląsk. Każdego roku kształci ok. 500 osób. Nauka języka polskiego prowadzona jest poprzez różnego rodzaju kursy i cykle seminariów. Uczęszczają na nie studenci programu Erasmus, stypendyści rządu polskiego oraz rządów innych państw, studenci Uniwersytetu Śląskiego i innych śląskich uczelni, wreszcie osoby indywidualnie. Szkoła przygotowuje do egzaminu certyfikowanego z języka polskiego, wykorzystuje programy nauczania i podręczniki przystosowane do Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Jej lektorami są m.in. egzaminatorzy Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego.

Dużym zainteresowaniem cieszy się także letnia szkoła języka, literatury i kultury polskiej, organizowana cyklicznie w Cieszynie. Jej działalność wykracza daleko poza granice kraju. Lektorzy języka polskiego z Uniwersytetu Śląskiego systematycznie prowadzą zajęcia w Kanadzie, Gruzji, Mołdawii, na Węgrzech. Docierają nawet na daleką Syberię, do Irkucka i Krasnojarska.

Szkoła prowadzi również szereg kursów i studiów podyplomowych dla nauczycieli języka polskiego. Co roku w Cieszynie odbywają się dwutygodniowe warsztaty polonistyczne dla nauczycieli języka polskiego z zagranicy oraz animatorów polskiej kultury. Krótkie warsztaty są organizowane także: w Niemczech, Kanadzie, USA, Kazachstanie. Od dwunastu lat odbywają się kolejne edycje Podyplomowych Studiów Kwalifikacyjnych Nauczania Kultury Polskiej, Języka Polskiego jako Obcego. Szkoła uruchomiła również zagraniczne edycje tych studiów.

1 października 2011 roku odbyła się inauguracja pierwszego roku przygotowawczego do studiów humanistycznych w Polsce na Uniwersytecie Śląskim. Kurs przygotowawczy, tzw. rok zerowy, prowadzony jest przez Szkołę Języka i Kultury Polskiej i Wydział Filologiczny. Rok akademicki 2011/2012 jest także pierwszym rokiem na studiach I i II stopnia dla sporej grupy studentów zza wschodniej granicy:

fot.: Izabela Staszewska

Studencki Chór Uniwersytetu Śląskiego Dzieci

z Białorusi, Ukrainy, Kazachstanu. W większości wybrali oni filologię polską, ale również inne kierunki: informatykę, matematykę, nauki społeczne. Wydział Filologiczny, we współpracy ze Szkołą, przygotowuje od roku akademickiego 2012/2013 specjalną ofertę dla studentów obcokrajowców – międzynarodowe studia polskie, a dla Polaków – edukację polonistyczną cudzoziemców, na której kształcić się będą m.in. przyszli lektorzy języka polskiego jako obcego i nauczyciele polonijni. ■

Jolanta Tambor

Chór Uniwersytetu Śląskiego Dzieci

W 2011 roku został powołany do życia Studencki Chór Uniwersytetu Śląskiego Dzieci. Młodzi studenci pracują pod kierownictwem wspaniałego dyrygenta – prof. Waldemara Sutryka, który ma nie tylko niezwykle wysokie kwalifikacje, ale też olbrzymi entuzjazm dla tej idei. Pierwszy koncert odbył się w czerwcu 2011 roku, kolejne – 3 października podczas inauguracji nowego roku akademickiego Uniwersytetu Śląskiego i 8 października na

inauguracji roku akademickiego UŚD. Chór otrzymał także zaproszenie do odwiedzenia Uniwersytetu Wiedeńskiego, w roku akademickim 2011/2012 będzie także śpiewał na głównej scenie Teatru Wielkiego w Łodzi. ■

Agnieszka Sikora

Zespół jazzowy Instytutu Muzyki

Idea zespołu wokально-instrumentalnego specjalizacji rozrywkowej JazzUŚ zrodziła się wraz z powstaniem tej specjalizacji, której celem jest zapoznanie studentów z tajnikami teorii oraz wykonawstwa muzyki jazzowej i popowej. Członkowie zespołu mają szansę wykorzystać zdobytą wiedzę w sposób praktyczny. Dzięki temu uczą się pracy w zespole muzycznym, ale i nabywają praktyki estradowej.

W skład zespołu wchodzi zarówno sekcja wokalna, jak i instrumentalna, co pozwala na szerokie pole działania w zakresie aranżacji i doboru repertuaru obejmującego muzykę popularną i jazzową oraz gospel.

Działalność zespołu nie ogranicza się jed-

nak do dydaktyki – studenci, często u boku osób prowadzących zajęcia, biorą udział w występach scenicznych, uświetniając uroczystości uczelniane, jak inauguracja roku akademickiego czy Festiwal Nauki, a także imprezy okolicznościowe organizowane przez UŚ. W ubiegłym roku akademickim zespół nawiązał współpracę z Instytutem Sztuki, biorąc udział w oprawie muzycznej cyklu wernisaży prac pracowników Katedry Malarstwa Instytutu Sztuki na Słowacji. Uczestniczył także w nagraniu płyty promocyjnej Instytutu Muzyki UŚ w 2011 roku. ■

Karol Pyka

Studencki Zespół Pieśni i Tańca „Katowice”

Zespół powstał w 1969 roku z inicjatywy grupy studentów Uniwersytetu Śląskiego jako pierwszy studencki zespół folklorystyczny w województwie katowickim. Przyjęta przez grupę nazwa oraz dobór repertuaru świadczą o silnym powiązaniu z własnym regionem. Jednym z założycieli SZPiT UŚ „Katowice” był – nieżyjący już dzisiaj choreograf – Józef Zieliński. Jego długoletnia współpraca z zespołem zaowocowała układami choreograficznymi, jak np.: „Wiosna w Beskidach” czy „Krakowiak”. Autorem kompozycji oraz aranżacji muzycznych pieśni, melodii ludowych czy całych zbiorów tańców jest, również już dzisiaj nieżyjący, Władysław Byszewski. Od początku istnienia Zespół działał przy Uczelni. Wśród wielu instytucji wspierających jego działalność artystyczną właśnie Uniwersytet Śląski jest jego największym opiekunem i mecenasem.

SZPiT „Katowice” uczestniczy w licznych festiwalach, przeglądach, uroczystościach i imprezach macierzystej uczelni, a także koncertuje na wielu scenach poza granicami naszego kraju, zdobywając liczne nagrody i wyróżnienia.

Zespół koncertował ponad dwa i pół tysiąca razy, m.in.: w Hiszpanii, Niemczech, Rosji, Litwie, Portugalii, Syrii, Tunezji, Cyprze, Francji, Białorusi, Mołdawii, na Węgrzech, w Brazylii, Algierii, Zjednoczonych Emiratach Arabskich, Meksyku, Stanach Zjednoczonych, Czechach, Holandii, Argentynie, Szwajcarii, Sycylii, ostatnio zaś w Peru i Francji.

Obecni i byli członkowie SZPiT „Katowice” to jedna wielka rodzina, toteż większość z nich regularnie spotyka się podczas corocznych spotkań oplatkowych, kuligu oraz balu karnawałowego czy wieczorów folklorystycznych organizowanych w ramach kolejnych edycji Międzynarodowych Studenckich Festiwalu Folklorystycznych. Aktualnie Zespół prowadzą: kierownik – Barbara Uracz, choreograf – Zofia Czechlewska, instruktor śpiewu – Adam Kawa. ■

Barbara Uracz

fot.: Jerzy Pustelnik

Zespół jazzowy Instytutu Muzyki

Współpraca z zagranicą

fot. Dział Współpracy z Zagranicą

↑ Uniwersytet Śląski od 13 lat uczestniczy w programie Erasmus

Erasmus – współdziałanie, wymiana, wsparcie

W ciągu trzynastu lat dzięki Erasmusowi blisko dwa i pół tysiąca studentów UŚ zrealizowało semestr lub rok swoich studiów w blisko 250 zagranicznych uczelniach partnerskich. Do grupy państw uczestników Erasmusa należy obecnie 27 krajów członkowskich Unii Europejskiej, 3 kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego: Islandia, Lichtenstein, Norwegia, a także Turcja jako kraj kandydujący oraz – od roku akademickiego 2011/2012 – Chorwacja i Szwajcaria. Jedynie w 5 spośród tych państw Uniwersytet Śląski nie ma uczelni partnerskiej w ramach Erasmusa, są to: Cypr, Irlandia, Lichtenstein, Luksemburg i Malta. W pierwszym „Erasmusowym” roku akademickim 1998/1999 UŚ dysponował umowami z 22 uczelniami partnerskimi w 10 krajach. W roku tym zrealizowanych zostało 5 wyjazdów pracowników i 40 wyjazdów studentów UŚ. W roku akademickim 2010/2011 odpowiednio 190 i 320.

W roku akademickim 2011/2012 wszystkie wydziały naszej uczelni dysponują możliwością pełnego uczestnictwa w programie. Ponieważ każda umowa dwustronna zawarta w ramach programu Erasmus określa dziedzinę akademicką, której dotyczy współpraca – oferta dla studentów i pracowników poszczególnych jednostek jest zróżnicowana. Najbardziej aktywnymi w programie Erasmus jednostkami Uniwersytetu Śląskiego – biorąc pod uwagę liczbę wyjazdów studentów na studia i praktyki, wyjazdy dydaktycz-

ne i szkoleniowe pracowników oraz przyjazdy studentów zagranicznych – są: Wydział Filologiczny wraz ze Szkołą Języka i Kultury Polskiej, Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa na Wydziale Nauk Społecznych, Wydział Prawa i Administracji oraz Wydział Biologii i Ochrony Środowiska.

Od wielu lat najpopularnym kierunkiem wyjazdów studentów jest Hiszpania. Kolejne miejsca zajmują Włochy i Czechy, które to kraje w ostatnich latach wyprzedziły Francję i Niemcy. Następne w kolejności są Dania i Wielka Brytania. Natomiast najliczniej wśród studentów przyjeżdżających do nas w ramach Erasmusa reprezentowani są: Hiszpanie, Turcy i Włosi, zdecydowanie dominujący liczebnością nad naszymi najbliższymi sąsiadami: Słowakami, Niemcami i Czechami oraz studentami z Francji.

Oprócz wyjazdów w celu odbycia części studiów zrealizowanych zostało w ramach Erasmusa również blisko dwieście praktyk studentów UŚ. Zagraniczne studenckie praktyki zawodowe program Erasmus oferuje od roku akademickiego 2007/2008. Najczęściej wybieranymi krajami realizacji praktyk są: Wielka Brytania, Włochy, Niemcy, Czechy i Hiszpania. W wypadku praktyk nie są konieczne umowy dwustronne UŚ i instytucji przyjmujących – mogą to być, z pewnymi ograniczeniami, również ośrodki nieakademickie.

Wymiana akademicka, stanowiąca priorytet programu, obejmuje także mobilność pracowników szkół wyższych. W ciągu trzy-

nastu lat realizacji programu miało miejsce ponad osiemset zagranicznych wizyt dydaktycznych pracowników naukowych Uniwersytetu Śląskiego i blisko sto pięćdziesiąt wyjazdów szkoleniowych (od roku akademickiego 2007/2008). Najbardziej intensywna wymiana naukowców ma miejsce z uczelniami w Hiszpanii, Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii i Włoszech. Wyjazdy szkoleniowe dostępne są nie tylko dla pracowników naukowych i nie muszą być realizowane wyłącznie w uczelniach, możliwe jest to również w innych instytucjach zagranicznych. W wypadku, gdy nie są to szkoły wyższe, nie jest konieczna umowa dwustronna.

Ideą programu Erasmus jest wspieranie i promowanie europejskiej współpracy w dziedzinie edukacji nie tylko poprzez intensyfikację kontaktów między uczelniami z różnych państw, ale również za sprawą współpracy pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego, gospodarki i innych dziedzin. Granty Erasmusa dostępne są także dla pracowników zagranicznych przedsiębiorstw, przyjeżdżających w celu prowadzenia zajęć ze studentami. Oprócz działań określanych mianem mobilności, stanowiących wizytówkę Erasmusa, istotną rolę odgrywają w tym programie także inne formy aktywności, np.: kursy intensywne, kursy językowe dla studentów, projekty wielostronne i sieci tematyczne. Kursy intensywne łączą promocję współpracy między uczelniami i wspieranie tematyki słabo reprezentowanej w regularnych programach studiów. Kursy

językowe, poza wsparciem mobilności studentów i pomocą w ich adaptacji do nowych warunków, promują naukę języków rzadziej używanych w UE. Projekty wielostronne mają poprawiać przystosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, zwiększać dostępność edukacji (również poprzez doskonalenie kształcenia na odległość), stymulować modernizację szkolnictwa wyższego i promować innowacyjność. Sieci tematyczne, z kolei, mają ułatwiać i doskonalić przepływ informacji oraz proces gromadzenia, udostępniania i wykorzystania danych. Działania te składają się na komplet narzędzi umożliwiających konsekwentne dążenie do celu, którym dla programu Erasmus jest ciągle doskonalenie kształcenia poprzez rozwój międzynarodowej współpracy. ■

Jarosław Gąsior

Konsorcjum Śląskich Uczelni Publicznych

Celem Konsorcjum Śląskich Uczelni Publicznych jest promocja śląskiego szkolnictwa wyższego w regionie, na obszarze Polski oraz zagranicą, wzajemna pomoc i wymiana informacji. W skład konsorcjum wchodzi dziewięć śląskich uczelni: Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej, Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach, Politechnika Częstochowska, Politechnika Śląska, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach oraz Uniwersytet Śląski w Katowicach.

Prace prowadzone w ramach Konsorcjum Śląskich Uczelni Publicznych ogniskują się wokół trzech celów strategicznych: integracji działań związanych z promocją kształcenia na uczelniach Konsorcjum, zmierzających do poprawy stopnia internacjonalizacji tych ośrodków; ujednoczenia programów obsługi socjalnej studentów-obcokrajowców, w tym programów przybliżających kulturę regionu, obejmujących zarówno studentów podejmujących pełny tok studiów, jak i studentów wizytujących Śląsk w ramach międzynarodowej wymiany akademickiej; konsolidacji działań związanych z promocją i rozwojem idei kształcenia ustawicznego, w szczególności rozwoju pozaakademickiego, adresowanego do całej społeczności regionu. ■

Joanna Laskowska

Wsparcie mobilności

Z każdym kolejnym rokiem rośnie liczba studentów zagranicznych podejmujących studia na Uniwersytecie Śląskim. Są to wizyty trwające od kilku tygodni do całego roku akademickiego, związane z mobilnością akademicką i programami stypendialnymi, a także pobyty obejmujące pełen cykl kształcenia. Z myślą o uproszczeniu procedur i ułatwieniu wszystkich formalności w ramach Działu Współpracy z Zagranicą powołane zostało Admission Office. Scentralizowana obsługa przyjazdów studentów pozwoli na wzbogacenie i lepszą organizację skierowanej do nich oferty pozaedukacyjnej, której celem jest ułatwienie adaptacji do nowych warunków. Zmiana otoczenia i, czasami dosyć poważne, różnice kulturowe stanowią jed-

ną z barier, bez której pokonania nie można oczekiwać, że pobyt cudzoziemców na naszej uczelni będzie dla nich satysfakcjonujący. Jest to jeden z warunków intensyfikacji wymiany i postępującej internacjonalizacji uniwersytetu. Szczególnie ważne jest, aby każdy student przybywający miał zapewnioną odpowiednią opiekę od samego momentu przyjazdu, a także posiadał wszelkie niezbędne informacje, pozwalające uniknąć dodatkowego stresu.

Dział Współpracy z Zagranicą, szczególnie zaś Biuro Erasmusa oraz Szkoła Języka i Kultury Polskiej, oferują gościom zarówno program indywidualnej opieki, sprawowanej przez studentów mających często własne doświadczenia pobytu w zagranicznych uczelniach – głównie w ramach programu Erasmus, jak również programy adaptacyjne, umożliwiające jak najszybsze dostosowanie się do nowego środowiska. Dla efektywnej integracji przyjeżdżających studentów z nowym środowiskiem istotne jest także zadbanie o pozaformalne i nieakademickie aspekty ich pobytu. Dlatego Uniwersytet Śląski oraz pozostałe uczelnie działające w ramach Konsorcjum Śląskich Uczelni Publicznych organizują szereg imprez przeznaczonych dla goszczących na Śląsku i kształcących się tutaj cudzoziemców.

Oczywiście oferta ta skierowana jest także do studentów polskich. W roku akademickim 2010/2011 jednym z największych wydarzeń tego typu było kręcenie międzynarodowego LipDubu pod auspicjami programu Erasmus. ■

*Katarzyna Pierzak
Marta Żebracka*

↑ Studenci z Mongolii podczas imprezy „Z UŚ przez świat”

foto: Julia Korus

Media uczelniane

Radio Egida – ponad 40 lat tradycji

Studenckie Studio Radiowe „Egida”, działające przy Uniwersytecie Śląskim, jest jedną z najstarszych rozgłośni radiowych w Polsce. Swoją działalność rozpoczęło 21 listopada 1969 roku. Redakcja „Egidy” od początku mieściła się w Domu Studenta nr 1 w Katowicach-Ligocie. Na początku działała jako radiowęzeł i dopiero w 1973 roku uzyskała status Studenckiego Studia Radiowego.

Między rokiem 1969 a 1977 zaczęła powstawać egidowa kronika – główne źródło informacji o historii radia. Do pamiętek, którymi dysponuje, zalicza się ok. 2 tys. woluminów, na których są zapisane archiwalne dźwięki, m.in. żartobliwe reklamy trzewików i spodni, jingle czy wywiad Kamila Durczoka z członkiem ruchu Hare Kriszna. W Egidzie znajduje się również muzeum, w którym na ścianach wiszą plakaty z przeglądów piosenki studenckiej, z kolejnych urodzin radia. Trzeba pamiętać, że „Egida” to nie tylko sprzęt radiowy i wspomnienia; to przede wszystkim ludzie, którzy stworzyli niepowtarzalny klimat. To tutaj swoje pierwsze kroki stawiał Henryk Grzonka, Marek Czyż, Piotr Baron czy Kamil Durczok. Aktualnie w „Egidzie” pracuje ok. 60 studentów, którzy wspólnie dbają o renomę radia w świecie akademickich rozgłośni. Do głównych atutów „Egidy” należy muzyka, której nie sposób znaleźć w innych stacjach radiowych. Naczelną misją zespołu jest przybliżenie słuchaczom wszelkich aspektów szeroko pojmowanych zjawisk kultury, określanej zarówno mianem wysokiej, jak i popularnej. Redaktorzy, oprócz muzyki, oferują swoim słuchaczom audycje publicystyczne i kulturalne. ■

Marta Woźniak

20 lat „Gazety Uniwersyteckiej UŚ”

„Gazeta Uniwersytecka UŚ” – miesięcznik Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – została powołana do życia zarządzeniem rektora z 28 kwietnia 1992 roku jako biuletyn uniwersytecki. Według zapisów zarządzenia, jego współtwórcami mieli być pracownicy i studenci uczelni. Numer „0” ukazał się w lipcu 1992 roku, zaś 1. w październiku 1992 roku. Pierwszym redaktorem naczelnym został dr Franciszek Szpor z Wydziału Nauk Społecznych UŚ. Autorem pierwszego layoutu był dr Zbigniew Kantyka, również z Wydziału Nauk Społecznych UŚ. W 1997 roku redaktorem naczelnym został prof. dr hab. Dariusz Rott, który prowadził ją przez 9 lat, a następnie funkcję tę, w 2006 roku, przejęła Iwona Kolańska. W styczniu 2011 roku redaktor naczelna została Jolanta Kubik.

Od samego początku pismo skierowane było do całej społeczności akademickiej: naukowców, studentów, pracowników uczelni. W redakcji pracowali dziennikarze: Mariusz Kubik, Katarzyna Bytomska, Maria Sztuka; od 2004 roku redaktorem „Gazety Uniwersyteckiej UŚ” jest dr Agnieszka Sikora. Trudno wymienić tych wszystkich, którzy przez 20 lat gościli ze swoimi zdjęciami i artykułami na łamach naszego pisma, to kilkaset nazwisk. Przez wiele lat z miesięcznikiem współpracowali tacy pisarze i dziennikarze, jak Ryszard Kapuściński czy Lucjan Wolanowski. Od marca 2003 roku do lipca 2006 roku nad wyglądem okładki „Gazety Uniwersyteckiej UŚ” pracował dr Grzegorz Hańderek, obecnie prodziekan Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. ■

Agnieszka Sikora

Pora na UŚ TV

Nowe medium – telewizja internetowa, czyli UŚ TV – jest narzędziem służącym komunikowaniu się Uniwersytetu z jego środowiskiem zewnętrznym, jak i ze społecznością akademicką. W pierwszej fazie swojego działania będzie funkcjonowała na specjalnej platformie internetowej na zasadzie VOD (Video on Demand). Zainteresowani materiałami przygotowywanymi przez zespół telewizji spośród kilku kategorii będą mogli wybrać filmy, które chcą obejrzeć. Będą wśród nich wydarzenia związane z UŚ, materiały promujące uczelnię, materiały informacyjne oraz publicystyczne. W oddzielnych kategoriach znajdują się też materiały związane z kulturą regionu oraz z zakresu e-learningu, czyli nauczania na odległość. Wśród istotnych rozwiązań, jakie zaoferowane zostaną użytkownikom serwisu UŚ TV, znajdują się m.in.: możliwość przesyłania nagrań czy zapraszania redakcji na organizowane wydarzenia oraz oglądania transmisji z istotnych wydarzeń na żywo. Telewizja planuje szeroko zakrojoną współpracę z najstarszym medium elektronicznym działającym na UŚ, czyli z radiem „Egida”.

Zadania, jakie stawia przed sobą UŚ TV, to przede wszystkim dostarczanie rzetelnej informacji, interesującej publicystyki i wciągającej rozrywki na wysokim poziomie. Funkcja dydaktyczna telewizji internetowej nie ograniczy się tylko do udostępniania wykładów – studenci zainteresowani dziennikarskim fachem będą mogli spróbować swoich sił przy współtworzeniu programu UŚ TV. ■

Radosław Aksamit

Prorektor ds. nauki i współpracy z gospodarką
prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk

Partnerstwo nauki i przemysłu

foto: Agnieszka Sikora

Prorektor prof. dr hab. Andrzej Kowalczyk

Nowoczesny uniwersytet to nie tylko wysoki poziom edukacji i kształcenia, to także badania naukowe. Z roku na rok rośnie na naszej uczelni liczba projektów finansowanych zarówno ze źródeł krajowych, jak i unijnych, coraz więcej naukowców startuje w nowych konkursach. Istotną rolę odgrywa także akceleracja projektów realizowanych dzięki środkom pozyskanym z Komisji Europejskiej.

Duże znaczenie – nie tylko dla Uniwersytetu, ale także dla regionu – ma współpraca z Euro-Centrum Parkiem Naukowo-Technologicznym w Katowicach, który prowadzi działania badawcze związane z branżą technologii energooszczędnych. Nasi naukowcy biorą udział w dwóch projektach. Katedra Klimatologii UŚ współuczestniczy w badaniach, których efekty pozwolą określić warunki meteorologiczne, panujące w miejscu planowanej instalacji urządzeń do pozyskiwania i przetwarzania energii słonecznej. Uzyskane informacje będą także przekazywane producentom i instalatorom urządzeń solarnych, skupionych w Euro-Centrum Kłastrze.

Drugi projekt realizowany w Euro-Centrum dotyczy zwiększenia możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w budownictwie. Są to badania prowadzone w ramach strategicznego projektu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Koordynatorem programu jest Politechnika Śląska, partnerami: Uniwersytet Śląski, Euro-Centrum Park Naukowo-Technologiczny, Główny Instytut Górnictwa oraz Instytut Techniki Innowacyjnych EMAG. Celem badań jest opracowanie rekomendacji, dotyczących wdrażania odnawialnych źródeł energii (OZE) w budynkach.

W etap zasadniczej realizacji wkroczył projekt finansowany z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, dotyczący zintegrowanego systemu zarządzania jakością wody zbiorników zaporowych na przykładzie

zbiornika w Goczałkowicach. Konsorcjum czterech jednostek prowadzi Uniwersytet Śląski, głównym koordynatorem jest prof. zw. dr hab. Paweł Migula, kierownik Katedry Fizjologii Zwierząt i Ekotoksykologii na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska.

Dużymi osiągnięciami mogą poszczycić się nasi naukowcy w dziedzinie badań nad nowymi materiałami pozwalającymi na oszczędność energii czy znajdującymi zastosowanie w medycynie. Znakomite efekty przynoszą także prace w dziedzinie informatyki biomedycznej, w leczeniu – w zakresie nowych leków, badania dotyczące zmian klimatycznych, przemian demograficznych, ochrony środowiska, a także humanistyki.

Zespół dr Iwony Jelonek z Katedry Geochemii, Mineralogii i Petrografii został koordynatorem bardzo ważnego – i to nie tylko dla uczelni, ale także dla gospodarki, w najszerszym tego słowa znaczeniu – projektu RATIO-COAL. Celem badań jest poprawa jakości procesu karbonizacji węgla poprzez optymalizację składu paliwa stosowanego w mieszankach koksowniczych. Partnerami zespołu Wydziału Nauk o Ziemi są przemysłowi potentaci, tacy jak np. niemiecki THYSKRUP czy amerykański Kombinat Koksochemiczny, jak również naukowcy z Hiszpanii i Czech.

Uniwersytet zawarł ogółem ponad 400 umów partnerskich z niemal 300 instytucjami zagranicznymi z 36 państw świata, dzięki którym możliwa jest wymiana studentów i kadry akademickiej, a także prowadzenie wspólnych badań i przedsięwzięć edukacyjnych. Uczelnia uczestniczy ponadto w programach Unii Europejskiej, takich jak: *Life-long Learning Programme*.

O wysokim poziomie prowadzonych badań świadczą także artykuły naszych naukowców, publikowane w prestiżowych czasopismach o światowej renomie naukowej, np.: w „Nature Nanotechnology” ukazał się artykuł dr. Dariusza Chrobaka, adiunkta w Instytucie Nauki o Materiałach, poszerzający wiedzę o właściwościach mechanicznych krzemu, związku szeroko stosowanego w przemyśle elektronicznym, a w „Nature” prof. UŚ dr hab. Robert Hasterok z Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska opublikował artykuł poświęcony analizie organizmu modelowego dla zbóż i traw użytkowych strefy klimatu umiarkowanego.

Największym optymizmem napawa fakt, że znamienita część badań naukowych, prowadzonych na naszej uczelni, może być wzorcowym przykładem właściwie rozumianego partnerstwa nauki i przemysłu. ■

Wspieranie transferu wiedzy

Zmiany społeczno-ekonomiczne zachodzące na przestrzeni ostatnich lat wskazują na potrzebę budowania gospodarki opartej na wiedzy, co wymusza na ośrodkach akademickich nowe podejście do tematu transferu wiedzy. Współpraca i otwarcie uczelni na sektor przedsiębiorstw oraz nastawienie sektora gospodarki na wdrażanie nowoczesnych, innowacyjnych technologii jest podstawowym warunkiem konkurencyjności rynkowej. Dlatego ważnym elementem działalności Uniwersytetu Śląskiego w najbliższej przyszłości jest zwiększanie transferu wiedzy i wzmacnianie powiązań pomiędzy sferą badań naukowych a przedsiębiorstwami.

W minionym roku akademickim podpisano ważne umowy o współpracy, w tym m.in. z Górnośląską Agencją Rozwoju Regionalnego SA – instytucją wspierającą rozwój małej i średniej przedsiębiorczości. Celem współpracy jest m.in.: realizacja wspólnych projektów, wykorzystywanie wyników prac badawczych w gospodarce, promowanie idei przedsiębiorczości wśród studentów oraz działania w zakresie organizacji praktyk i staży dla studentów.

Przedmiotem umowy zawartej między UŚ a Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gliwicach jest współpraca w zakresie organizowania konferencji naukowo-technicznych, seminariów, korzystania na zasadach wzajemności z posiadanej aparatury, urządzeń i zbiorów bibliotecznych, unowocześniania procesu dydaktycznego i programu kształcenia oraz prezentowania wspólnych osiągnięć w kraju i za granicą.

Podpisano także umowę o współpracy naukowo-badawczej i szkoleniowej z Dynamax Sp. z o.o. w Jaworzcu, firmą rozwijającą się w obszarze najnowszej dziedziny nauki – nanotechnologii. Efektem prac będą własne, autorskie technologie, modyfikowane do indywidualnych wymogów kontrahentów. Współpraca ma się przyczynić do rozwoju nauki, opierać się będzie m.in. na poszukiwaniu odbiorców nowych technologii oraz szkoleniu personelu i studentów. Strony umowy zamierzają współpracować w zakresie: organizacji wspólnych projektów badawczych oraz szkoleń, wykonywania badań naukowych i ekspertyz technicznych, wzajemnego udostępniania laboratoriów do badań i zajęć akademickich. ■

Agnieszka Sikora

Najnowsze projekty badawcze

Projekt Shrink Smart

Kurczące się miasta

Projekt *Shrink Smart – Governance of Shrinkage within an European Context* realizowany jest na Uniwersytecie Śląskim przez zespół pracowników naukowych Katedry Geografii Ekonomicznej: prof. zw. dr. hab. Jerzego Rungego, dr. Roberta Krzysztofika i dr. Iwonę Kantor-Pietragę. W projekcie uczestniczy ponadto siedem zespołów badawczych z: Liverpoolu, Rzymu, Lwowa, Ostrawy, Nottingham, Timisoary, Lipska.

Zamierzeniem badaczy z Wydziału Nauk o Ziemi UŚ jest zdiagnozowanie i określenie charakteru zjawiska kurczenia się (*shrinkage*) miast w regionie katowickim, a także ustalenie zasad i możliwości prowadzenia skutecznych działań zaradczych w ramach szeroko pojętej idei współzarządzania (*governance*) przestrzeni miejską.

Przedmiotem badań są miasta konurbacji katowickiej, ze szczególnym uwzględnieniem Bytomia i Sosnowca. Pierwsze swoimi początkami sięga średniowiecza, drugie to typowe miasto XX wieku. Zwrócono szczególną uwagę na takie elementy wizerunku tych miast, jak: tereny poprzemysłowe i pogórnice, pustostany, niski stopień rewitalizacji,

Urząd Miasta w Bytomiu

foto: Jerzy Runge

spadek populacji mieszkańców i bezrobocie. Badacze starali się wskazać, w jaki sposób transformacja systemowa i przekształcanie miast przemysłowych wpływa na kształt społeczeństwa. Odnotowali wiele negatywnych

skutków. Jednym z nich jest spadek liczby mieszkańców. W latach 1990–2007 na terenie konurbacji katowickiej zaobserwowano zmniejszenie liczby populacji aż o 17 proc. ■

JoK

Międzynarodowy projekt ICARUS

Laboratorium jak świątynia

Celem międzynarodowego eksperymentu ICARUS jest badanie właściwości neutrin – cząstek elementarnych słabo oddziałujących z materią. Projekt gromadzi badaczy z Włoch, Stanów Zjednoczonych, Rosji oraz Polski. Katowicką grupę reprezentują: prof. dr hab. Jan Kisiel – koordynator prac polskiego zespołu – oraz mgr Jacek Holeczek, mgr Izabela Kochanek, mgr Sławomir Mania – pracownicy i doktoranci Instytutu Fizyki im. Augusta Chełkowskiego Uniwersytetu Śląskiego.

Badanie właściwości neutrin jest skomplikowane przede wszystkim ze względu na ich słabe oddziaływanie z materią. W związku z tym, aby zgłębiać tę niezwykle ważną i obiecującą dziedzinę fizyki, potrzebne było stworzenie odpowiednich warunków do eksperymentu. Wybrane zostało miejsce szczególne – Laboratori Nazionali del Gran Sasso (LNGS), będące największym na świecie podziemnym laboratorium fizyki, zlokalizowanym około 120 km od Rzymu, między dwoma włoskimi miastami – L'Aquila i Tera-

mo. Jest to dziesięciokilometrowy tunel wydrążony w najwyższym masywie Apeninów – Gran Sasso (stąd nazwa laboratorium). – Dla mnie to laboratorium jest jak wielka brama świątyni wiedzy o cząstkach elementarnych – mówi Izabela Kochanek.

Wewnątrz tunelu znajdują się trzy hale, każda o długości około 100 metrów i łącznej objętości 180 tys. m³. W hali B zlokalizowany został detektor ICARUS T600. Jest to urządzenie służące do wykrywania i rejestracji przypadków oddziaływań cząstek, zbudowane z dwóch aluminiowych kontenerów. We wnętrzu każdego z nich znajduje się około 300 ton ciekłego argonu. Jest to największy na świecie detektor ciekłoargonowy.

Spośród około osiemdziesięciu fizyków biorących udział w eksperymencie ICARUS, dwudziestu jest pracownikami polskich ośrodków naukowo-badawczych. Reprezentują Instytut Fizyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Instytut Fizyki Jądrowej PAN im. H. Niewodniczańskiego, Instytut Pro-

Prof. J. Kisiel i prof. C. Rubbia

foto: Jan Kisiel

blemów Jądrowych im. A. Sołtana, Instytut Radioelektroniki Politechniki Warszawskiej oraz Instytut Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu Wrocławskiego. ■

MK

Socjologowie o przestrzeni publicznej

Najatrakcyjniejsza galeria

25 proc. mieszkańców miast uważa, że galerie handlowe to najatrakcyjniejsze miejsca w mieście – pokazują badania nad przestrzenią publiczną Śląska (ze szczególnym uwzględnieniem Katowic i Gliwic), które prowadzi dr Krzysztof Bierwiazzonek, mgr Barbara Lewicka i dr hab. Tomasz Nawrocki – socjologowie z Wydziału Nauk Społecznych UŚ. Badaczy interesują szczególnie trzy przestrzenie: centralna (rynk i główne ulice miasta), sakralna (cmentarze), wielkich centrów handlowych (tzw. malli).

Z przeprowadzonych analiz wynika, że rolę centrów miast zaczęły przejmować centra handlowe. Ten proces zachodzi szybciej, kiedy w mieście brakuje przestrzeni wypełniających cztery sfery: *sacrum*, władzę, handel i rozrywkę. Tak dzieje się m.in. w Katowicach.

Według socjologów z Wydziału Nauk Społecznych, galerie handlowe nie muszą stanowić zagrożenia dla przestrzeni miejskiej. Nie mogą jednak zastąpić lub przejąć funkcji centrum miasta. Są jedną z typowych, dla naszych czasów, form przestrzeni miejskiej o znaczeniu komercyjnym i społecznym. Mieszkańcy Katowic i Gliwic traktują centra

Centrum Katowic – Rondo Sztuki

handlowe głównie jako najlepsze punkty do dokonywania zakupów (około 60 proc.), choć dla części osób są one także miejscem, w któ-

rym spędza się czas wolny oraz prezentuje swój styl bycia. ■

JoK

Badania cytogenetyczne w Katedrze Anatomii i Cytologii Roślin UŚ

Modelowa trawa

Prof. UŚ dr hab. Robert Hasterok z Katedry Anatomii i Cytologii Roślin Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska UŚ kieruje badaniami dotyczącymi cytogenetyki roślin, czyli analizy genomów na poziomie mikroskopowym. Jego zespół jest szczególnie zainteresowany analizą struktury genomu jądrowego traw, a zwłaszcza *Brachypodium distachyon*, czyli kłosownicy dwukłoskowej.

Od lat poszukiwano rośliny modelowej, która pozwoliłaby na łatwiejsze i dokładniejsze analizy najważniejszej grupy roślin uprawnych, jaką stanowią zboża strefy klimatu umiarkowanego, takie jak: pszenica, jęczmień, żyto czy owies. Organizm modelowy charakteryzuje się zestawem cech, które czynią go bardziej użytecznym do badań naukowych, niż ma to miejsce w przypadku innych organizmów grupy, którą reprezentuje.

Szerzej zakrojone badania nad *Brachypodium distachyon* podjęto około 10 lat temu na Uniwersytecie Aberystwyth w Wielkiej Brytanii. Grupa prof. Hasteroka stale współpracuje z ośrodkami badawczymi w Wielkiej Brytanii i w USA, zaś w projekcie sekwencjonowania genomu jądrowego uczestniczyło aż kilkanaście ośrodków naukowych z Europy i Stanów Zjednoczonych.

Zespół prof. UŚ dr hab. Roberta Hasteroka jest szczególnie zainteresowany analizą struktury genomu jądrowego traw, a zwłaszcza *Brachypodium distachyon*, czyli kłosownicy dwukłoskowej

Pracownicy Katedry Anatomii i Cytologii Roślin reprezentują cytogenetykę, będącą dziedziną z pogranicza genetyki i biologii komórki. W przeciwieństwie do typowych analiz molekularnych, badania cytogenetyczne uchodzą za bardzo żmudne i trudne na poziomie metodycznym; dodatkowo wy-

korzystywane metody charakteryzują się stosunkowo niską wydajnością. W cytogenetyce roślin naukowcy napotykają na rozmaite przeszkody metodyczne, związane ze specyfiką materiału roślinnego – przykładowo obecnością ścian komórkowych. ■

JK

Słownik sztuki Katowic i okolic – projekt Zakładu Historii Sztuki UŚ

Śląski dorobek artystyczny

Zakład Historii Sztuki UŚ prowadzi projekt, którego celem jest sporządzenie i publikacja słownika sztuki Katowic i okolic. Kierują nim dr hab. Barbara Szczyпка-Gwiazda oraz dr hab. Irma Kozina. Autorki słownika chcą zaprezentować m.in. dorobek artystów tworzących środowisko katowickiej Akademii Sztuk Pięknych – przedstawione zostaną biogramy uznanych plakacistów, takich jak Waldemar Świerzy czy Roman Kalarus, wybitnych malarzy, m.in.: Romana Nowotarskiego, Jerzego Dudy-Gracza, Jacka Rykały i Kazimierza Cieślaka, oraz cenionych rysowników, takich jak: Tomasz Jura i Andrzej Czeczot. Obok wykazu twórców pojawią się także noty na temat budowli i kompleksów architektoniczno-urbanistycznych, poszczególnym hasłom mają towarzyszyć zwięzłe opisy. Całości dopełni bibliografia oraz indeksy – rzeczowy i osobowy. Słownik będzie zawierał informacje, które zapewne niejednokrotnie zaskoczą odbiorcę, a przy tym posłużą do upamiętnienia śląskiej działalności artystów, których pozycja w przestrzeni sztuki jest już od dawna ugruntowana, nie-

foto: Irma Kozina

↑ Architekt Henryk Buszko, który razem z Aleksandrem Frantą zaprojektował osiedle Tysiąclecia i osiedle przy al. Roździeńskiego oraz gmach Związków Zawodowych w Katowicach, na tle swojej realizacji – willi gen. Jerzego Ziętka w Ustroniu

mniej czasem zapomina się, że tworzyli także w Katowicach.

Wyrazami hasłowymi będą także nazwy instytucji, np. Muzeum Śląskiego, którego siedzibę zaprojektował Karol Schayer. Oprócz zagadnień należących już do historii pojawiają się informacje o najmłodszych adeptach sztuki. Wymienić tu można prace Ksawerego Kaliskiego i Michała Kopaniszy, którzy w procesie tworzenia wykorzystują możliwości, jakie dają im nowe media. Autorki planują także włączyć w obszar swoich zainteresowań badawczych sztukę graffiti. ■

AH

Strategie przetrwania w zanieczyszczonych środowiskach

Badania nad pająkami

Głównym zakresem zainteresowań naukowych dr Agnieszki Babczyńskiej z Katedry Fizjologii Zwierząt i Ekotoksykologii UŚ jest toksykologia pająków. Zajmuje się szczególnie gatunkami, które żyją w zanieczyszczonych środowiskach, takich jak np. hałdy. Pająki takie gromadzą w sobie, często w zaskakująco dużych ilościach, metale ciężkie. Nieulegające rozkładowi toksyny środowiskowe po wniknięciu, wraz z pokarmem, do organizmów ofiar pająków, są odkładane i gromadzone w komórkach przewodu pokarmowego. Pająki ich nie eliminują i potrafią przez całe życie kumulować wszystkie metale, które znalazły się w pokarmie. Wchłonięcie takiej ilości toksyn dla wielu innych gatunków zwierząt byłoby wielkim obciążeniem, mogłoby nawet prowadzić do śmierci. Tymczasem pająki doskonale sobie z tym radzą: żyją, rozmnażają się, utrzymują populację na odpowiednim poziomie. Nie wiadomo za bardzo, jakimi sposobami te metale zagospodarowują i jak to się dzieje, że nie szkodzą im one. Toksyny gromadzą w nieaktywnych granulach w odwołku, w gruczołach jelita środkowego, odizolowane od wszystkich przemian metabolicznych. Naukowcy z Katedry Fizjologii Zwierząt i Ekotoksykologii zastanawiają się, jakie są ich strategie obrony przed metalami. Obecnie

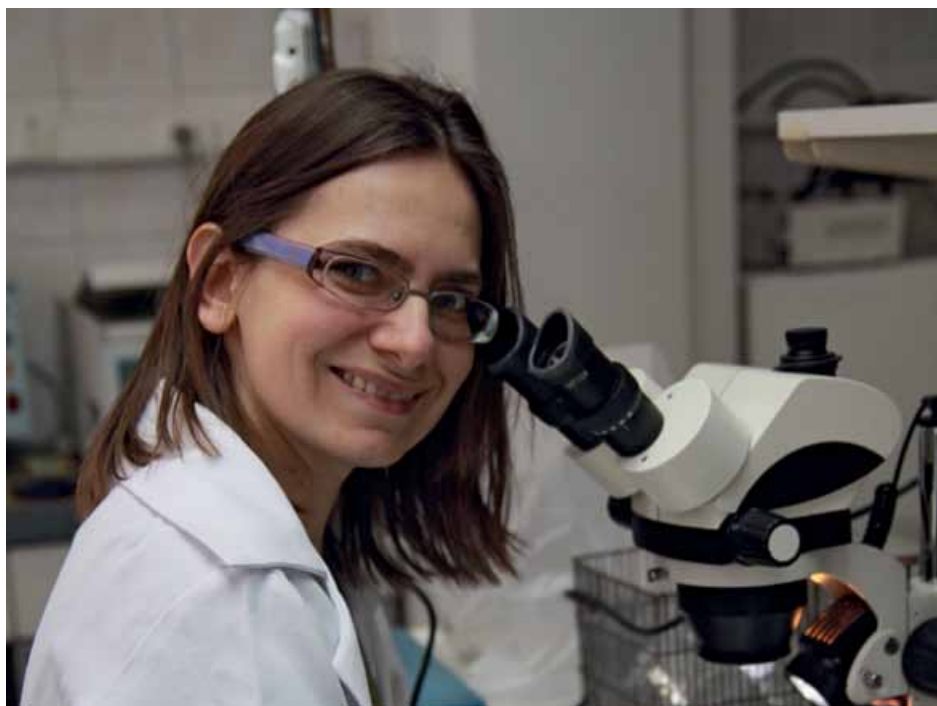

foto: Agnieszka Słota

↑ Dr Agnieszka Babczyńska bada biologię i fizjologię pająków

badacze są na etapie badań białek wiążących metale. Takie białka – metalotioneiny – wyłapują metal, wiążą go w swoich cząsteczkach (mają wysokie powinowactwo do jonów metali) i unieczynnają. Metalotioneiny to białka, które występują we wszystkich żywych orga-

nizmach, łącznie z roślinami, ale najlepiej są rozpoznane u kręgowców, głównie u gryzoni i ryb. W świecie bezkręgowców o tych metalotioneinach wiadomo bardzo mało i jest to obszar dotąd niezbadany. ■

AS

Uniwersytet Śląski pierwszą polską uczelnia na YouTube EDU

Uniwersytet Śląski jako pierwsza polska uczelnia został zakwalifikowany do grupy kanałów edukacyjnych platformy YouTube. Specjalny serwis YouTube EDU oferuje materiały dydaktyczne i kursy online tak prestiżowych uczelni, jak: Massachusetts Institute of Technology czy Yale University. Uniwersytet Śląski opublikował już kilkadziesiąt filmów edukacyjnych z zakresu: chemii, krystalografii, matematyki i fizyki. Oprócz materiałów dydaktycznych na kanale znajdują się wywiady z naukowcami, którzy są ekspertami w swoich dyscyplinach.

Jesteśmy na Facebooku!

Każdego dnia publikujemy informacje o najważniejszych wydarzeniach związanych z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach. Naszą społeczność tworzy około 4,5 tys. osób: pracowników, studentów i sympatyków uczelni. To doskonała platforma umożliwiająca wymianę opinii, komentarzy, pomysłów oraz źródło wiadomości. Facebook stanowi forum komunikacji z młodymi odbiorcami.

Nauczanie na odległość

fot. Agnieszka Sikora

Minął trzeci rok pracy nad systemem kształcenia na odległość z wykorzystaniem platform Moodle Uniwersytetu Śląskiego. Od 2008 roku powstało 12 wydziałowych platform o ujednoczonej strukturze i wyglądzie, między którymi użytkownicy mogą się swobodnie przełączać. Równolegle korzystają z platformy projektu UPGOW (<http://el.us.edu.pl/upgow/>) oraz kilku platform o charakterze międzywydziałowym. Administruje nimi Centrum Kształcenia na Odległość (<http://cko.us.edu.pl>). Liczba zarejestrowanych użytkowników platform edukacyjnych naszej uczelni przekroczyła w tym roku 15 tys., przy przeciętnej liczbie 182 dziennych logowań zarejestrowanych użytkowników. Statystyki te nie obejmują wizyt nierejestrowanych gości, dla których udostępniono sporą część materiałów.

W aktualnej ofercie 380 kursów dominuje tradycyjny wykład połączony z e-learningiem, tzw. blended learning, ale w niektórych – uzasadnionych specyficznymi potrzebami odbiorców – przypadkach, uczelnia prowadzi zajęcia wyłącznie na odległość. W zależności od charakteru zajęć autorzy wykorzystują wszelkie funkcjonalności platformy umożliwiające przyswojenie materiału oraz dające możliwość autoewaluacji. W sumie ilość wszystkich dostępnych materiałów przekłada się na około 8 tys. godzin efektywnej pracy studenta.

Niewątpliwą nowością jest rozszerzenie oferty o materiały wideo z zarejestrowanymi pełnymi wykładami. Jest to szczególnie użyteczne w przypadku wykładów gościnnych, organizowanych w ramach wymiany naukowej, kiedy Uczelnia zaprasza znanych i cenionych prelegentów. Warto, by ich wystąpienia służyły nie tylko jednorazowo wąskiej grupie odbiorców.

Rozpoczynamy ponadto przygotowanie materiałów informacyjnych dotyczących oferty dydaktycznej poszczególnych specjalności, kierowanych głównie do kandydatów i studentów zapisujących się na zajęcia. To okazja, by lepiej poznać wykładowcę i jego sposób nauczania. Często wykłady lub prelekcje odbywają się w czasie wydziałowych lub uczelnianych uroczystości – wtedy można zobaczyć filmowy skrót takich wydarzeń. Niektóre materiały umieszczone zostały dodatkowo na kanale informacyjnym platformy YouTube, w serwisie YouTube EDU.

Pracownicy mają okazję wymienić doświadczenia, dotyczące kształcenia na odległość, podczas corocznej międzynarodowej konferencji naukowej, organizowanej na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie, a dla osób pragnących szkolić się w zakresie znajomości technik kształcenia na odległość organizowane są szkolenia i warsztaty w Centrum Kształcenia na Odległość. W najbliższych planach jest poszerzenie funkcjonalności platformy Moodle UŚ o interaktywne rozwiązania dające możliwość komunikowania się w systemie wideokonferencji.

Z najnowszej, stale poszerzanej oferty, warto wyróżnić dwa ogólnouczelniane wykłady, przygotowywane w ramach projektu UPGOW: w nowym roku akademickim rusza kurs bezpieczeństwa i higieny pracy, który będzie można zaliczyć metodą kształcenia na odległość, a w 2012 roku powstanie ogólnouczelniany kurs przysposobienia bibliotecznego, uwzględniający potrzeby użytkowników Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej. ■

Halina Widła

Nagrody i wyróżnienia

Śląska Nagroda im. Juliusza Ligonia dla prof. Romana Gera

foto: Joanna Rzepka-Radłowska

Śląska Nagroda im. Juliusza Ligonia to najstarsze regionalne wyróżnienie, przyznawane przez Oddział Okręgowy Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana” w Katowicach. Jej celem jest uhonorowanie osób, zespołów, stowarzyszeń lub organizacji społecznych, które z katolickich inspiracji światopoglądowych urzeczywistniają i promują ideały twórczej pracy dla dobra Ojczyzny i przyczyniają się do rozwoju życia kulturalnego, społecznego, artystycznego i naukowego Śląska, tworzyli jego historię i współkształtują przyszłość.

W 38. edycji tej Nagrody jednym z wyróżnionych został matematyk, prof. zw. dr hab. Roman Ger, dyrektor Instytutu Matematyki na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii UŚ. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 18 grudnia 2010 roku w Bibliotece Śląskiej w Katowicach. ■

Uniwersytet Śląski wyróżniony w konkursie na „Najbardziej innowacyjną i kreatywną uczelnię w Polsce”

W finale konkursu na „Najbardziej innowacyjną i kreatywną uczelnię w Polsce” Uniwersytet Śląski został wyróżniony w kategorii „Tworzenie perspektyw zawodowych”. Uroczystość odbyła się 2 czerwca 2011 roku w Poznaniu. Statuetkę i dyplom odebrała Krystyna Pienta – zastępca kanclerza ds. zarządzania logistycznego.

Konkurs został zrealizowany po raz drugi przez Akademickie Centrum Innowacyjne w Poznaniu. W zmaganiach wzięło udział około 40 uczelni publicznych i niepublicznych. Oceniano m.in.: internetowy system rejestracji kandydatów, prowadzenie e-dziennika, elektronicznych indeksów, wirtual-

ny dostęp do katalogów biblioteki, witryny internetowe uczelni, urządzenia wspierające proces dydaktyczny, wykorzystywanie podczas zajęć innowacyjnych i nowoczesnych technologii, prowadzenie *e-learningu* i *blended learningu*, wyposażenie sal wykładowych i ćwiczeniowych. Ponadto analizowano takie obszary aktywności uczelni, jak: współpraca z pracodawcami, działalność inkubatora przedsiębiorczości, parku technologicznego, powstawanie firm typu *spin-off*, organizowanie praktyk, staży, targów pracy, dni kariery, dodatkowych kursów dla studentów, prowadzenie kierunków zamawianych oraz promowanie najlepszych studentów. ■

UŚ odznaczony medalami na Międzynarodowych Targach Innowacji Gospodarczych i Naukowych INTARG Katowice 2011

15 kwietnia 2011 roku podczas pierwszego dnia Międzynarodowych Targów Innowacji Gospodarczych i Naukowych INTARG Katowice 2011 miała miejsce Gala Liderów Innowacji. Uniwersytetowi Śląskiemu przyznane zostały dwa medale za innowacyjne rozwiązania, będące wynikiem działalności naukowej pracowników. Złoty medal otrzymał Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach UŚ za „Kolumnę głośnikową”, natomiast srebrny medal przyznano uczelni za „Sposób wytwarzania powłok kompozytowych na aluminium i jego stopach”. ■

Nagrody dla prof. Aleksandra Nawareckiego

foto: Damian Gurek

W tegorocznym plebiscyście czytelników Biblioteki Śląskiej – Śląski Wawrzyn Literacki 2010 – Książką Roku 2010 został wybrany

Lajerman Aleksandra Nawareckiego, kierownika Zakładu Teorii Literatury w Instytucie Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego na Wydziale Filologicznym UŚ. Po raz pierwszy w historii tego plebiscytu, książka zebrała tak dużą liczbę głosów – *Lajerman* otrzymał ich 41 proc. Nagrodzona publikacja składa się z dziesięciu krótkich form pisarskich. Autor, w sposób niezwykle plastyczny, pisze o śląskich obyczajach, miejscach, pejzażach a także swojej rodzinie.

Za książkę *Lajerman* prof. dr hab. Aleksander Nawarecki otrzymał także 6 czerwca 2011 roku nagrodę im. ks. Augustina Weltzla „Górnośląski Tacyt”. Autor został nagrodzony w kategorii popularyzator historii. „Górnośląski Tacyt” to wyróżnienie ustanowione przez Ruch Autonomii Śląska w 2007 roku w celu uhonorowania wysiłków badaczy i popularyzatorów historii regionu. Laureatów wyłania kapituła złożona z naukowców zajmujących się górnośląską problematyką. ■

„Lux ex Silesia” dla prof. Jana Malickiego

foto: Agnieszka Sikora

17 sierpnia 2011 roku metropolita katowicki abp Damian Zimón ogłosił nazwisko tegorocznego laureata „Lux ex Silesia”. Nagrodzony został prof. zw. dr hab. Jan Malicki, kierownik Zakładu Historii Literatury Średniowiecza i Renesansu Uniwersytetu Śląskiego oraz dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach. „Lux ex Silesia”, nagroda ustanowiona w 1994 roku przez abp. Damiana Zimonia, przyznawana jest osobom, które w swej działalności naukowej lub artystycznej wykazują wysokie wartości moralne i wnoszą trwały wkład w kulturę Górnośląska. Tradycyjnie nagroda wręczana jest laureatowi podczas międzyuczelnianej inauguracji roku akademickiego, która odbywa się w pierwszych dniach października w katowickiej archikatedrze Chrystusa Króla. ■

Opracowała
Agnieszka Sikora

Filmowcy na medal

Festiwal Kina Niezależnego „Kult Off Kino”

↑ Kuba Czekaj i Tomasz Woźniczka

Od 24 do 31 stycznia 2011 roku odbywała się druga edycja Festiwalu Kina Niezależnego „Kult Off Kino”. Nagrody wręczono 31 stycznia w Warszawskiej Szkole Filmowej. Statuetki zostały przyznane w kategoriach: najlepszy film offowy, najlepszy film studencki i najlepszy film animowany. Wręczono również Grand Prix Publiczności oraz Grand Prix Festiwalu. Wśród nagrodzonych znaleźli się przedstawiciele Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego UŚ: Kuba Czekaj zdobył Grand Prix Festiwalu za film *Twist & Blood*, Leszek Korusiewicz za film pt. *Szelest* otrzymał nagrodę dla najlepszego filmu studenckiego, natomiast Jakub Stożek, absolwent Wydziału, otrzymał nagrodę dla najlepszego filmu offowego za film pt. *Poza zasięgiem*. ■

One Minute Film and Video Festival

Grand Prix na odbywającym się 31 marca 2011 roku w Toronto (Kanada) One Minute Film and Video Festival zdobył film pt. *Rolki tożsamości* w reżyserii Jakuba Pączka. ■

17. Lato Filmowe Festiwalu Filmowy i Artystyczny Warszawa 2011

Od 1 do 7 kwietnia 2011 roku w Warszawie odbywał się festiwal filmowy i artystyczny 17. Lato Filmów. Nagrodę główną za scenariusz do filmu pt. *Twist & Blood* zdobył Kuba Czekaj. Młody twórca został doceniony za sugestywną opowieść o bólu dorastania. Jako reżyser nagrodzonego filmu otrzymał również nagrodę dodatkową – 40 godzin studia postprodukcji dźwięku na realizację kolejnego projektu filmowego, ufundowaną przez Studio Dźwiękowa. ■

OFFPlusCamera 2011

Podczas OFFPlusCamera International Festival of Independent Cinema Kraków 2011 film *Chrzest* w reżyserii Marcina Wrony, absolwenta i wykładowcy WRiT UŚ, wygrał Konkurs Polskich Filmów Fabularnych.

Festiwal trwał od 8 do 17 kwietnia 2011 roku. Jego celem było przyczynienie się do rozwoju sztuki filmowej, popularyzacja ambitnego, artystycznego repertuaru, umożliwienie spotkań z filmowcami z całego świata, nagrodzenie najlepszych filmów oraz ich twórców. ■

IV Festiwal Filmowy Drzwi

Od 14 do 17 kwietnia 2011 roku w Gliwicach odbywał się IV Festiwal Filmowy Drzwi. Wśród laureatów znaleźli się studenci katowickiej filmówki. Złotą Framugę w kategorii kina studenckiego – fabuła zdobył Mateusz Głowacki za film pt. *Ryszard*, natomiast Brązową Framugę otrzymał Przemysław Filipowicz za film pt. *Pan od historii*. W kategorii kina studenckiego – dokument Złotą Framugę zdobyła Olga Kałagate za film pt. *12 i 1/2*. ■

Nagroda TVP Kultura

16 kwietnia 2011 roku w Warszawie odbyła się gala wręczenia nagród TVP Kultura – Gwarancji kultury, które zostały przyznane w ośmiu kategoriach: literatura, teatr, film, muzyka poważna, jazz, rock i inne..., kultura alternatywna i sztuki wizualne, osiągnięcia w twórczym rozwoju dzieci i młodzieży oraz nowa nadzieja – stypendium dla najbardziej obiecującego twórcy młodego pokolenia. Zwycięzcą w ostatniej kategorii został Kuba Czekaj, student Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego UŚ. ■

19. Croatian One Minute Film Festival Chorwacja 2011

Film dokumentalny pt. *Rolki tożsamości* w reżyserii Jakuba Pączka – studenta kato-

wickiej filmówki – zdobył drugą nagrodę na 19. Croatian One Minute Film Festivalu, odbywającym się 27 i 28 maja 2011 roku w Pożedze. ■

36. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych Gdynia 2011

Bartek Konopka, absolwent Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego, za film pt. *Lęk wysokości* otrzymał drugą nagrodę za debiut reżyserski podczas 36. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych Gdynia 2011, który odbywał się od 6 do 11 czerwca 2011 roku. Złote Lwy zdobył film pt. *Essential Killing* w reżyserii Jerzego Skolimowskiego. Adam Sikora, wykładowca katowickiej filmówki, otrzymał nagrodę za najlepsze zdjęcia do tego filmu. ■

Lubuskie Lato Filmowe Łagów 2011

Film pt. *Ostatni pociąg* w reżyserii Weroniki Tofilskiej – studentki WRiT UŚ – otrzymał nagrodę Złotego Grona w kategorii krótkich filmów fabularnych na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym – Lubuskie Lato Filmowe w Łagowie, odbywającym się od 26 czerwca do 3 lipca 2011 roku. ■

Europejski Festiwal Filmowy w Ploiesti w Rumunii

Dr Marcin Wrona – wykładowca katowickiej filmówki – odebrał nagrodę za najlepszą reżyserię (za film *Chrzest*) podczas gali zamknięcia pierwszej edycji Europejskiego Festiwalu Filmowego w Ploiesti w Rumunii, odbywającego się od 25 do 28 sierpnia 2011 roku. Głównym celem Festiwalu Golden Carpathian, zorganizowanego przez Stowarzyszenie Integracji Kultury Europejskiej przy wsparciu Rumuńskiego Narodowego Centrum Kinematografii, jest promocja filmów z Europy Środkowej, Wschodniej i Azji. ■

Opracowała
Agnieszka Sikora

↑ Zdjęcie z planu filmu *Chrzest*

Młodzi i uzdolnieni

Dr Piotr Bogalecki zwycięzca konkursu o nagrodę Narodowego Centrum Kultury

W grudniu 2010 roku poznaliśmy zwycięzców VII edycji konkursu o nagrodę Narodowego Centrum Kultury na najlepszą pracę doktorską z dziedziny nauk o kulturze. I nagrodę otrzymał dr Piotr Bogalecki z Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego za pracę doktorską pt. „Niedorozumy. Kategoria niezrozumiałości w poezji Krystyny Miłobędzkiej”. Laureat, poza gratyfikacją pieniężną, uzyskał możliwość wydania pracy nakładem Narodowego Centrum Kultury. Promotorem zwycięskiej pracy doktorskiej jest prof. zw. dr hab. Tadeusz Sławek, kierownik Katedry Literatury Porównawczej, rektor UŚ w latach 1996–2002. W konkursie docenione zostały prace nowatorskie, interdyscyplinarne, wykazujące się oryginalnością w zakresie podjętej problematyki lub metodologii badań. ■

Najlepsze prace magisterskie o tematyce kanadyjskiej

W marcu 2011 roku dwie absolwentki Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego zostały nagrodzone w Konkursie im. Prof. Nancy Burke na najlepszą pracę magisterską o tematyce kanadyjskiej w Polsce. Jury konkursu, organizowanego przez Polskie Towarzystwo Badań Kanadyjskich, zdecydowało o przyznaniu w tym roku dwóch równorzędnych nagród. Otrzymały je Urszula Spolita-kiewicz z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Sabina Sweta Sen z Uniwersytetu Śląskiego. Jury postanowiło również przyznać specjalne wyróżnienie Hannie Mrozek. Obie prace zostały napisane pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Wojciecha Kalagi i obronione w Instytucie Kultur i Literatur Anglojęzycznych Uniwersytetu Śląskiego.

Nagroda specjalna dla studentów informatyki

W styczniu 2011 roku Paweł Smagała i Maciej Adamczyk, studenci informatyki na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach UŚ, otrzymali nagrodę specjalną w międzynarodowym konkursie organizowanym przez firmę Samsung – Bada Developer Challenge. Nasi studenci zostali wyróżnieni za pracę Constructor Kit – grę logiczną opartą na zasadach fizyki, w której gracz ma za zadanie odpowiednio ułożyć elementy budowli. Przedmiotem konkursu było stworzenie innowacyjnej aplikacji mobilnej w jednej z czterech kategorii: społeczności, gry, informacja i rozrywka oraz narzędzia. Konkurs cieszył się dużą popularnością, rywalizowało w nim 2077 zespołów z ponad 50 krajów. ■

Marek Marzec laureatem programu Ventures Fundacji na rzecz Nauki Polskiej

Ogłoszono wyniki VII edycji programu Ventures, wspierającego projekty naukowe mające zastosowanie w gospodarce, które są realizowane przez studentów, absolwentów i doktorantów z całej Polski, organizowanego przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej. Wśród 9 laureatów znalazł się doktorant Katedry Genetyki Uniwersytetu Śląskiego – mgr Marek Marzec. Projekt zatytułowany „Poszukiwanie i identyfikacja mutantów strigolaktonowych w celu uzyskania materiałów wyjściowych do hodowli jęczmienia *Hordeum vulgare* w Polsce” został wysoko oceniony przez troje anonimowych recenzentów, specjalistów w dziedzinie biotechnologii, a następnie obroniony przed interdyscyplinarnym panelem ekspertów podczas spotkania w siedzibie Fundacji na rzecz Nauki Polskiej 12 lipca 2011 roku. Mgr Marek Marzec jest także stypendystą projektu UPGOW – zadanie 55: stypendia dla doktorantów prowadzących badania w dziedzinach szczególnie istotnych dla rozwoju gospodarki; prowadzi badania pod opieką prof. zw. dr hab. Iwony Szarejko. ■

Opracowała
Agnieszka Sikora

Tenis stołowy

foto: Michał Waluza

W kwietniu 2011 roku zakończyły się rozgrywki w ramach Akademickich Mistrzostw Śląska w tenisie stołowym w roku akademickim 2010/2011. Reprezentanci Uniwersytetu Śląskiego zajęli I miejsce w grze deblowej mężczyzn – Błażej Cioch i Mateusz Klimczok oraz I miejsce w grze mieszanej (mikst) – Alicja Stolarczyk i Błażej Cioch. W najbardziej prestiżowej kategorii, czyli turnieju drużynowym mężczyzn, zawodnicy UŚ uplasowali się na drugiej pozycji. W skład drużyny Uniwersytetu Śląskiego wchodził: Błażej Cioch, Mateusz Klimczok, Janusz Napora, Paweł Gąsior i Mariusz Grzesiczak (na zdjęciu). ■

Aerobik sportowy

foto: Michał Waluza

27 marca 2011 roku w małej hali katowickiego „Spodka” rozegrane zostały I Akademickie Mistrzostwa Śląska w Aerobiku Sportowym, zorganizowane przez Uniwersytet Śląski. W spotkaniu udział wzięły cztery śląskie uczelnie: Akademia Wychowania Fizycznego, Politechnika Śląska, Uniwersytet Ekonomiczny i Uniwersytet Śląski. Rywalizowano w kategorii solistek, solistów, dwójek mieszanych i trójek. Drużynowo zwyciężyła Akademia Wychowania Fizycznego, za nią uplasował się Uniwersytet Śląski, następnie

Sportowe laury

Politechnika Śląska i Uniwersytet Ekonomiczny. W składzie drużyny naszej uczelni wystąpili: Natalia Mordarska, Kamil Mrozowski, Paulina Zieleźnik, Szymon Rusinowski, Natalia Gajer, Marcelina Dziwak, Kamila Gołębiowska, Paulina Krzak. Trenerkami zespołu są Katarzyna Ostrowska oraz Agnieszka Jaroszevska. ■

Streetbasket

foto: Michał Waliszka

4 czerwca 2011 roku w Ośrodku Sportowym Słowian w Katowicach odbyły się Akademickie Mistrzostwa Śląska w streetbaskecie kobiet i mężczyzn. Drużyna kobiet Uniwersytetu Śląskiego w składzie: Agata Jagielka, Beata Ossysek, Anna Knapiek, Katarzyna Lechtańska zajęła drugie miejsce. W finale zawodniczki UŚ zmierzyły się z przedstawicielkami AWF. Trenerem drużyny jest Witold Wróblewski. ■

Judo Masters

Wielkim sukcesem zawodników AZS Uniwersytetu Śląskiego sekcji Judo Masters zakończyły się Międzynarodowe Mistrzostwa Słowacji Masters Judo, odbywające się 30 kwietnia 2011 roku w miejscowości Považská Bystrica. W prestiżowym turnieju mistrzowskim stratowały ekipy z 10 państw Europy. Zawodnicy AZS Uniwersytetu Śląskiego zdobyli 4 medale: złoty medal i tytuł Międzynarodowego Mistrza Słowacji w kategorii M4+ 100 kg zdobył Krzysztof Walisko; srebrny medal i tytuł Międzynarodowego Wicemistrza Słowacji w kategorii M6 81 kg zdobył mgr Adam Górnik – wykładowca Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ oraz trener sekcji judo; srebrny medal i tytuł Międzynarodowego Wicemistrza Słowacji w kategorii

M5 81 kg zdobył mgr Marek Konieczniak – absolwent filologii angielskiej Uniwersytetu Śląskiego; srebrny medal i tytuł Międzynarodowego Wicemistrza Słowacji w kategorii M4 100 kg zdobył dr Grzegorz Służalek – wykładowca na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach UŚ. IV miejsce w kategorii M4 90 kg zdobył Grzegorz Księżyk. ■

Koszykówka

20 marca 2011 roku odbył się ostatni turniej koszykówki kobiet o Mistrzostwo Śląska Szkół Wyższych. Drużyna koszykarek Uniwersytetu Śląskiego po raz pierwszy w historii zajęła I miejsce. W skład mistrzowskiej ekipy weszły: Beata Ossysek, Jolanta Filipek (z Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach), Agata Jagielka (tegoroczna absolwentka Wydziału Pedagogiki i Psychologii), Adriana Janik, Monika Garczarek, Joanna Wita (z Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii), Agnieszka Bochnia, Katarzyna Lechtańska (z Wydziału Pedagogiki i Psychologii), Danuta Iwan (z Wydziału Prawa i Administracji), Anna Knapiek, Agnieszka Zachariasz, Natalia Szlichutka (z Wydziału Filologicznego), Katarzyna Kałuża, Karolina Stanek (z Wydziału Nauk Społecznych). Trenerem mistrzowskiego zespołu jest Witold Wróblewski. ■

Ergometr wioślarski

17 kwietnia 2011 roku w Warszawie zawodniczki Uniwersytetu Śląskiego wzięły udział w Akademickich Mistrzostwach Polski Szkół

foto: Michał Waliszka

Wyższych w ergometrze wioślarskim. Brązowy medal w klasyfikacji generalnej w wadze normalnej wywalczyła Anna Błachut, tegoroczna absolwentka biotechnologii. Studentka III roku socjologii, Dorota Lings, zdobyła srebrny medal w wadze lekkiej. Pozostałe zawodniczki uzyskały bardzo dobre wyniki, co zaowocowało srebrnym medalem drużynowym w klasyfikacji generalnej oraz złotym w kategorii „uniwersytety”. W skład zespołu wchodziły: Anna Błachut, Dorota Lings, Daria Liberka – studentka II roku geografii, Ewa Witoszyńska – studentka III roku pedagogiki zdrowia, Aleksandra Trawkowska – studentka III roku filologii rosyjskiej, Sylwia Raczek – studentka II roku socjologii, Martyna Ludwig – studentka I roku socjologii i Klaudia Majer – studentka I roku ochrony środowiska. ■

Opracowała
Agnieszka Sikora

foto: Piotr Nowak

Drużyna koszykarek Uniwersytetu Śląskiego

Osiągnięcia artystyczne

Konkurs na Plakat Promujący IX Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów

13 czerwca 2011 roku jury Konkursu na Plakat Promujący IX Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów dokonało oceny 53 zgłoszonych prac. Pierwszą nagrodę otrzymał prof. Józef Hołard, a drugą – dr Tomasz Jędrzejko, natomiast dr Sebastian Kubica i dr Łukasz Kliś – wyróżnienia. ■

SATYRYKON Legnica 2011

Sebastian Kubica zdobył pierwszą nagrodę i Złoty Medal w kategorii „satyra społeczna” na Międzynarodowej Wystawie SATYRYKON Legnica 2011, odbywającej się od 16 do 19 czerwca 2011 roku. Nominowane do

nagród zostały także studentki Joanna Burnat i Magda Czajka. ■

22. Biennale Plakatu Polskiego w Katowicach

Pracownicy Katedry Projektowania: Sebastian Kubica, Tomasz Kipka, Tomasz Jędrzejko, Stefan Lechwar, Piotr Grabowski, Józef Hołard, Łukasz Kliś i Marcin Urbańczyk wzięli udział w 22. Biennale Plakatu Polskiego w Katowicach. Uczestniczyła w nim również studentka Wydziału Artystycznego, tegoroczna dyplomantka, Magdalena Strączyńska. Biennale Plakatu Polskiego jest najstarszym konkursem w dziedzinie sztuki plakatowej w Polsce. Wystawa pokonkursowa jest planowana na grudzień 2011 roku. ■

W labiryncie grafiki

Katedra Grafiki zorganizowała wystawę zbiorową „W labiryncie grafiki. Twórczość artystów związanych z cieszyńskim Instytutem Sztuki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”. Wystawa gościła w Cieszynie, Katowicach i Myślenicach. ■

Chór „Harmonia” w Szwajcarii

Po czterech latach Chór Uniwersytetu Śląskiego „Harmonia” pod dyrekcją dr Izabelli Zieleckiej-Panek ponownie odwiedził szwajcarskie Vevey, gdzie od 26 do 30 kwietnia 2011 roku odbywał się 47. Montreux Choral Festival. W tegorocznej edycji udział wzięło 19 zespołów z 12 krajów, w tym chóry z Rosji, Norwegii, Irlandii i Filipin. Trwające trzy dni przesłuchania odbywały się w Teatrze w Vevey i „Harmonia” ponownie otrzymała Dyplom BIEN. Podczas pobytu w Szwajcarii chór śpiewał m.in. na zamku Château de Chillon w Montreux oraz w Katedrze św. Piotra w Genewie. ■

Cieszyńska Orkiestra Dęta UŚ w Belgii

I miejsce z wyróżnieniem zdobyła Cieszyńska Orkiestra Dęta UŚ podczas 59. Europees Muziekfestival voor de Neerpelt, odbywającego się od 28 kwietnia do 2 maja 2011 roku w Neerpelt (Belgia). Cieszyńska Orkiestra Dęta działa od 1987 roku. Idea jej utworzenia wyrosła z bogatych śląskich tradycji muzykowania na instrumentach dętych. Dyrygentem orkiestry, od początku jej istnienia jest Stanisław Śmietana, kapelmistrz orkiestr górniczych oraz profesor w Katedrze Dyrygowania i Dydaktyki Muzycznej UŚ. ■

Opracowała
Agnieszka Sikora

Promocja nauk ścisłych

„Osobliwości Świata Fizyki”

„Osobliwości Świata Fizyki” to impreza cykliczna, odbywająca się już od 27 lat w Instytucie Fizyki UŚ. Każdego roku przez cały wrzesień naukowcy prowadzą wykłady i pokazy oraz przeprowadzają eksperymenty. Oferta, przygotowana przez Pracownię Dydaktyki Fizyki, skierowana jest do uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, zaś tematyka związana jest z programem szkolnym. Podczas każdego cyklu w Instytucie Fizyki wygłaszanych jest ponad 700 wykładów. Pokazy cieszą się dużym zainteresowaniem, prowadzone są ciekawie i z humorem. Uczestnicy uważają je za ważne wydarzenie i niezwykłą przygodę intelektualną, niosącą sporą dawkę wiedzy. Odkrywają również, że obcowanie z nauką wcale nie jest nudne i może być dużą przyjemnością. ■

Święto Liczby Pi

Pomysł Święta Liczby Pi pochodzi z USA. Dzień Pi (Pi Day) po raz pierwszy obchodzono 14 marca 1988 roku w Instytucie Exploratorium. Wybór dnia był nieprzypadkowy, gdyż w amerykańskim zapisie daty 3.14, to pierwsze trzy cyfry rozwinięcia π . Ponadto 14 marca jest dniem urodzin Alberta Einsteina. Celem święta jest popularyzacja nauk ścisłych (nie tylko matematyki). Na Uniwersytecie Śląskim Święto Liczby Pi obchodzone jest od 2007 roku. Towarzyszą mu różnorodne wykłady popularnonaukowe, pokazy, warsztaty, zabawy adresowane do starszych i młodszych, studentów i uczniów, do osób zajmujących się zawodowo naukami ścisłymi oraz tych, którzy nie mają z nimi nic wspólnego. Wszyscy mogą na własne oczy zobaczyć, że matematyka, fizyka, chemia i informatyka są naprawdę pasjonującymi dziedzinami. Podczas trwania imprezy korytarzami budynków Wydziału Matematyki,

Fizyki i Chemii przewijają się setki uczniów i studentów, a aule często nie mieszczą wszystkich chętnych. Tak ogromne zainteresowanie wydarzeniem dowodzi, że wbrew obiegowym opiniom dzisiejsza młodzież wykazuje chęć zarówno zgłębiania tajemnic nauki, jak i dzielenia się swoją wiedzą z innymi. ■

Konkurs Wiedzy Technicznej

Konkurs Wiedzy Technicznej to cykliczna impreza organizowana przez Zakład Dydaktyki Przedmiotów Technicznych Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach. Impreza, której początki sięgają 1997 roku, adresowana jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Ma na celu promowanie wśród młodego pokolenia przedmiotów ścisłych. Poprzez

konkurs organizatorzy chcą również zapoznać uczniów z bogatą ofertą edukacyjną Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach i zachęcić ich do wyboru jednego z proponowanych tam kierunków studiów. Każdego roku uczestnicy turnieju biorą udział w teście, którego tematyka obejmuje zagadnienia z zakresu fizyki, matematyki, informatyki oraz przedmiotów ogólnotechnicznych. Impreza cieszy się dużym zainteresowaniem młodzieży i nauczycieli w naszym regionie. W 2011 roku do XV Konkursu Wiedzy Technicznej zakwalifikowało się 120 uczniów z 40 szkół ponadgimnazjalnych województwa śląskiego i z 2 szkół z województwa małopolskiego. ■

Konkurs Chemiczny

Organizatorami Konkursu Chemicznego są: Instytut Chemii UŚ, katowicki oddział Polskiego Towarzystwa Chemicznego oraz Pałac Młodzieży w Katowicach. Konkurs składa się z dwóch części: pisemnej i laboratoryjnej. Część pisemna obejmuje rozwiązywanie zadań niewykraczających poza poziom podstawowy i rozszerzony szkoły ponadgimnazjalnej. Część laboratoryjna polega na rozwiązaniu zadania praktycznego i napisaniu sprawozdania z prowadzonych analiz. Dla uczestników i nauczycieli to także okazja do rozmów z pracownikami i studentami Instytutu Chemii. Młodzież i opiekunowie uczestniczą ponadto w pokazach efektownych eksperymentów chemicznych oraz zwiedzają wybrane pracownie Instytutu Chemii. ■

Opracowała
Agnieszka Sikora

Święto Liczby Pi na Uniwersytecie Śląskim

Dajemy Wam siebie

foto: Agnieszka Sikora

Mecz charytatywny pomiędzy drużynami Senatu RP a senatorami uczelni wyższych

Senat kontra Senat

To przedsięwzięcie zainicjowane przez śp. Krystynę Bochenek. Pierwszy mecz charytatywny pomiędzy drużynami Senatu RP a senatorami szkół wyższych został rozegrany 4 października 2008 r. na stadionie Górnika Zabrze. Drugie spotkanie odbyło się 16 października 2010 r. na stadionie miejskim im. Edwarda Szymkowiaka w Bytomiu. Trzeci mecz Senat kontra Senat miał miejsce 4 czerwca 2011 roku na stadionie GKS Katowice. Naukowcy wygrali 4:0. Pieniądze zebrane podczas pierwszego spotkania zostały przekazane na rzecz Fundacji „Akogo?”, z drugiego i trzeciego meczu zasilili konto Funduszu Stypendialnego im. Adama Graczyńskiego. Organizatorami wydarzenia są: Uniwersytet Śląski, Senat RP, Fundacja im. Krystyny Bochenek, Śląski Fundusz Stypendialny im. Adama Graczyńskiego, „Gazeta Wyborcza”, Urząd Miasta Katowic. ■

Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi UŚ

Muzeum geologiczne, usytuowane na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ w Sosnowcu, gromadzi zbiory związane z naukami geograficznymi i oceanograficznymi. Trzon ekspozycji stanowią cztery kolekcje główne:

petrograficzna, paleontologiczna, mineralogiczna, meteorytowa oraz kolekcje prywatne. Muzeum, oprócz podstawowej działalności – gromadzenia, katalogowania i przechowywania zbiorów – prowadzi także działalność edukacyjną. Rocznie gości około 6 tysięcy osób, w tym wycieczki szkolne, członków towarzystw naukowych i zwiedzających z zagranicy. ■

Międzynarodowy Studencki Festiwal Folklorystyczny

Organizowany jest od 1979 roku, a jego stałym gospodarzem jest działający przy Uniwersytecie Śląskim Studencki Zespół Pieśni i Tańca „Katowice”. To jedna z największych

foto: Agnieszka Sikora

Międzynarodowy Studencki Festiwal Folklorystyczny

impresz folklorystyczno-kulturalnych w województwie śląskim. Odbywa się na przełomie sierpnia i września. Cieszy się zainteresowaniem mieszkańców regionu dzięki występom plenerowym, kolorowym korowodom ulicami miast, a także występom na scenach teatrów i domów kultury. ■

Dni Ziemi

Przedsięwzięcie organizuje Społeczny Komitet Dni Ziemi przy Wydziale Nauk o Ziemi w Sosnowcu. Impreza, która odbywa się cyklicznie w kwietniu i maju, wpisała się na stałe w kalendarz zajęć dzieci i młodzieży. Dni Ziemi mają formę zajęć przyrodniczych, prowadzonych poza salą szkolną. Ich celem jest rozwijanie inwencji twórczej uczniów. ■

Śląska Noc Naukowców

Organizowana jest przez: Uniwersytet Śląski, Politechnikę Śląską, Uniwersytet Ekonomiczny i Akademię Muzyczną im. Karola Szymanowskiego na terenie Katowic, Gliwic, Rybnika, Zabrze, Sosnowca i Cieszyna. Śląska Noc Naukowców przyciąga: niecodziennym podejściem do spraw nauki, sporą dawką humoru i ciekawymi prelekcjami, pokazami i eksperymentami prowadzonymi przez znanych i lubianych naukowców. Przedsięwzięcie jest częścią projektu Europejska Noc Naukowców, który powstał w 2005 roku z inicjatywy Komisji Europejskiej. ■

Biennale Fotograficzne

Celem Biennale jest promocja dorobku naukowego pracowników i studentów Uniwersytetu Śląskiego. Konkurs jest organizowany przez Centrum Studiów nad Człowiekiem i Środowiskiem UŚ. Odbywa się co 2 lata, każdorazowo pod innym hasłem przewodnim.

↑ Uniwersytet Śląski Dzieci działa od 2009 roku

Fotografia naukowa łączy w sobie skomplikowane problemy badawcze z artystycznym ujęciem, ulotnym kadrem i wrażliwością ludzi różnych kultur. ■

Uniwersytet Śląski Dzieci

Rozpoczął swoją działalność w październiku 2009 roku. Mali zacy zostali podzieleni na grupy: Poszukiwacze (5–6 lat), Odkrywczy (7–9 lat), Młodzi Naukowcy (10–12 lat) i Eksperci (gimnazjum). UŚD budzi pasję naukową wśród najmłodszych. Dziekanem jednostki jest dr Jerzy Jarosz. ■

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Powstał w semestrze letnim roku akademickiego 1982/1983 dzięki współdziałaniu Uniwersytetu Śląskiego, Akademii Wychowania Fizycznego i Akademii Medycznej. W sumie we wszystkich ośrodkach liczba słuchaczy wynosi ponad 2000. Zajęcia, m.in. z historii sztuki, psychologii, ziołolecznictwa, lektoraty i zajęcia rehabilitacyjne, odbywają się w ośrodkach: katowickim, sosnowieckim i jastrzębskim. Większość uczestników UTW to osoby z wyższym wykształceniem, które po przejściu na emeryturę chcą aktywnie wykorzystać czas wolny. ■

Wszchnica Śląska

Została powołana w 2007 roku jako jednostka pozawydziałowa. Jej działania obejmują

m.in.: projektowanie, organizowanie i prowadzenie różnych form edukacyjnych, w tym studiów podyplomowych, szkoleń i warsztatów, organizowanie działań na rzecz współpracy ze środowiskami edukacyjnymi ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wykorzystania środków unijnych na rzecz kształcenia i tworzenia różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli. Wszchnica Śląska realizuje projekty europejskie: „Aktywny w Szkole – Aktywny w Życiu”, „Partnerzy w Nauce”, „Nauczyciel zawodu z przyszłością” oraz „Diaprezamus”. ■

Węgiel Film Festival

To międzynarodowy festiwal szkół filmowych, organizowany przez studentów Wydziału Radia i Telewizji im. K. Kieślowskiego UŚ. Ideą festiwalu jest prezentacja twórczości studentów uczelni filmowych szerszej

publiczności, a także wzajemna wymiana doświadczeń twórczych, dyskusja i integracja szkół. Po raz pierwszy Węgiel Film Festival odbył się w 2004 roku w Cieszynie. O nagrody walczyli studenci katowickiej i łódzkiej szkoły filmowej. Od 2006 roku festiwal odbywa się w Katowicach. ■

Festiwal Slajdów Podróżniczych

To cykliczna impreza, odbywająca się w murach uczelni już od 10 lat. Jej organizatorami są Śląskie Stowarzyszenie Podróżnicze „Garuda” oraz Studenckie Koło Podróżnicze „Denali”. Festiwalowi towarzyszą konkursy fotograficzne, prelekcje i pokazy slajdów podróżniczych, a także spotkania ze znanymi podróżnikami. Wśród gości imprezy znaleźli się między innymi tacy globtroterzy, jak: himalaiści Krzysztof Wielicki, Ryszard Pawłowski i Tomasz Kobielski, żeglarka Marta Sziłajtis-Obiegło, polarnik Jasiak Mela, laureat prestiżowej nagrody Kłosy 2009 Arkadiusz Mytko czy słynni podróżnicy Wojciech Dąbrowski i Kuba Terakowski. Każda edycja Festiwalu to okazja do ciekawych rozmów, wymiany doświadczeń, dyskusji na temat podróżowania czy nawet do degustacji egzotycznych potraw. Impreza cieszy się ogromnym zainteresowaniem środowiska i z każdym rokiem ściągą coraz większe rzesze podróżników i wielbicieli zwiedzania off-road. ■

Poradnia Językowa

Językoznawcy Uniwersytetu Śląskiego udzielają porad z zakresu poprawnej polszczyzny. Inicjatorką poradni językowej była prof. Irena Bajerowa. Początkowo pomocy językowej udzielano telefonicznie. Od 2004 roku, z inicjatywy prof. Małgorzaty Kity, działa Internetowa Poradnia Językowa (www.poradniajezykowa.us.edu.pl). ■

Pokaz filmów na deptaku Bankowa

Raz w miesiącu na deptaku Bankowa przed rektorem UŚ odbywa się plenerowy pokaz filmów autorstwa studentów Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego. Pierwszy pokaz miał miejsce 7 lipca 2011 roku. Celem przedsięwzięcia jest prezentacja sukcesów artystycznych młodych filmowców szerszemu gronu odbiorców. ■

Opracowała
Jolanta Kubik

Pismo ukazuje się od 1992 roku za zgodą JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego

ISSN 1505-6317

Redaktor naczelna: Jolanta Kubik
Redakcja: Agnieszka Sikora, Maria Sztuka
Projekt okładek: Tomasz Kipka
Projekt graficzny: Łukasz Kuś
Korekta: Monika Zaręba, Danuta Krzyżyk
Opracowanie wersji internetowej: Bianka Porębska

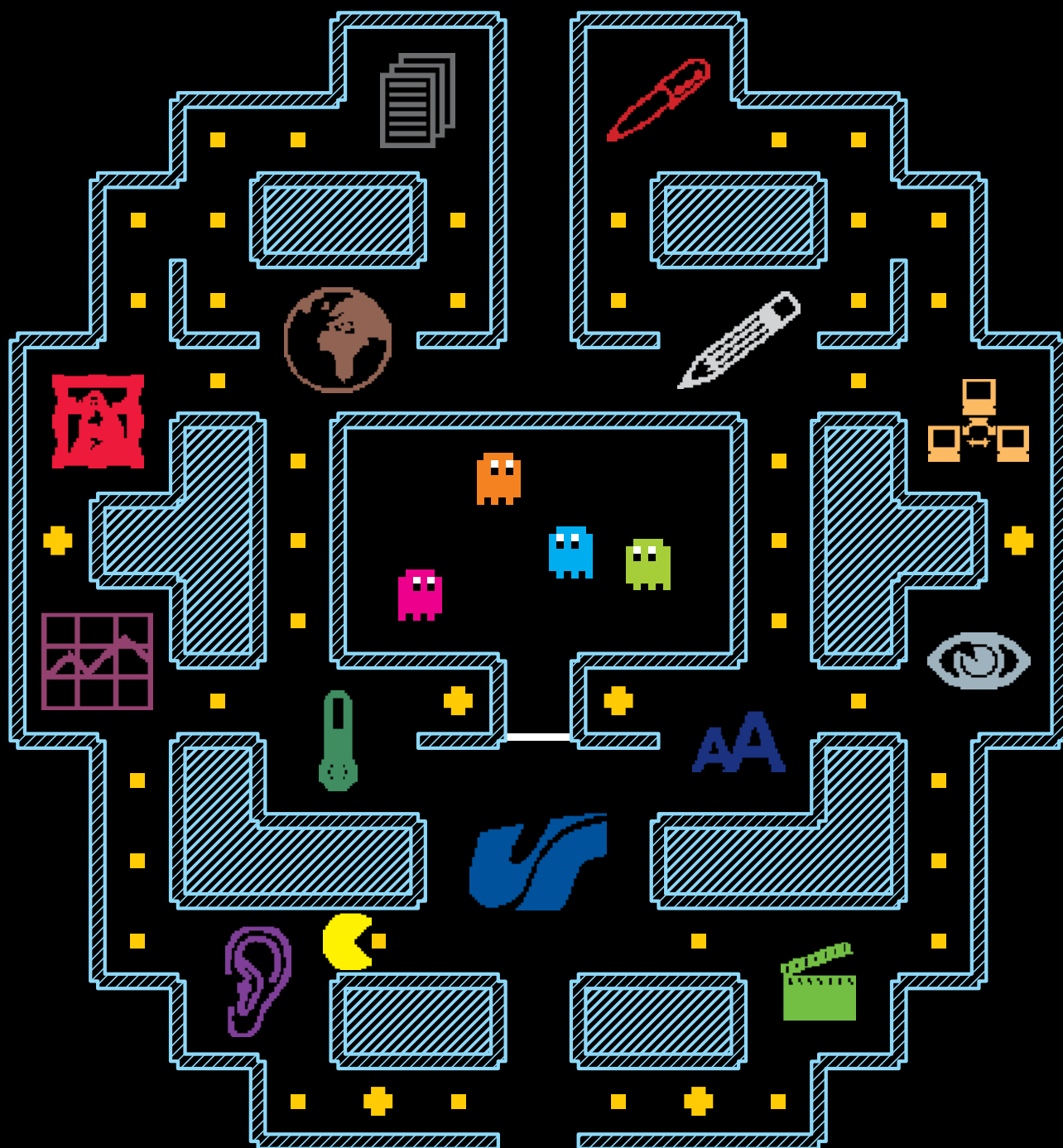
Adres redakcji:
ul. Bankowa 5, III piętro, pok. 6
40-007 Katowice
tel. 32 359 19 64
e-mail: gazeta@us.edu.pl
www.gu.us.edu.pl

Obsługa poligraficzna:
PROFESJADRUK
al. Piłsudskiego 133k
92-318 Łódź
tel. 42 25 26 755
www.profesjadruk.pl
Nakład: 1000 egz.

12 wydziałów
+ jednostki ogólnouczelniane

Studia:

I st. / II st. / jednolite magisterskie

www.REKRUTACJA.us.edu.pl

DĄJ SIĘ WCIĄGNĄĆ!

UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH

Wybierz **DOBRY** KIERUNEK